

„Zengő-Duna” Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület

HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA 2023-2027

„Zengő-Duna – itt élni jó!”

Tartalom

Rövidítések jegyzéke	3
Bevezetés.....	4
1. A HFS és a KAP ST kapcsolata	5
2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése	7
3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása	9
4. Horizontális célok	11
4.1 Esélyegyenlőség.....	11
4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem.....	12
5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések	12
6. Külső koherenciák azonosítása.....	14
7. Helyzetfeltárás.....	18
7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása.....	18
7.2 SWOT analízis	22
8. A stratégia beavatkozási logikája	24
8.1 A stratégia jövőképe.....	25
8.2 A stratégia célhierarchiája.....	25
9. Cselekvési terv	27
9.1 Az intézkedések leírása.....	27
9.2 Együttműködések.....	33
9.3 Kommunikációs terv.....	35
9.4 Egyéb, a HACCS által megvalósított projektek	36
10. Monitoring és Indikátorok.....	37
10.1 Monitoring.....	39
10.2 Az indikátorok megadása	39
11. Indikatív pénzügyi terv	42
Mellékletek.....	43

Rövidítések jegyzéke

EU Európai Unió

HACS Helyi Akciócsoport

HBB Helyi Bíráló Bizottság

HF Helyi Felhívás

HFS Helyi Fejlesztési Stratégia

IH Irányító Hatóság

KAP Közös Agrárpolitika

KAP ST Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv

LEADER Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében

SWOT Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer

VP Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 - 2020

Bevezetés

A Zengő-Duna Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület által lefedett terület a Pécsváradi, Bólyi járásokat és a Pécsi járás három települését (Berkesd, Szilágy, Pereked) foglalja magában. A két járás Baranya megye keleti részén helyezkedik el, északon Tolna megye határolja. A két járás területe összesen 503,91 km². A közösséget alkotó két járás népességszáma összesen 23.929 fő, a népsűrűségi átlag 47,48 fő/km². A közösség által lefedett terület folytonos, a képviselt települések száma 36.

A 2023-2027-es EU programozási időszakban a következő települések vonatkozásában tervezi a LEADER program végrehajtását az egyesület:

Apátvarasd, Babarc, Belvárdgyula, Berkesd, Bóly, Borjád, Erdősmecske, Erzsébet, Fazekasboda, Geresdlak, Hásságy, Hidas, Kátoly, Kékesd, Kisbudmér, Liptód, Lovászhetyén, Máriakéménd, Martonfa, Mecseknádasd, Monyoród, Nagybudmér, Nagypall, Óbánya, Ófalu, Olasz, Pécsvárad, Pereked, Pócsa, Szajk, Szederkény, Szellő, Szilágy, Töttös, Versend, Zengővárkony.

„Zengő-Duna –itt élni jó.” Ez a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia vezérgondolata, melynek célja a települések helyi természeti, kulturális, társadalmi, gazdasági, környezeti adottságain és meglévő humánerőforrásán alapuló fejlesztéseinek fenntartható megvalósítása. A munkahelymegtartás és újak teremtése komoly feladat a térség vállalkozásainak. Az intézkedések azt a cél szolgálják, hogy a helyi vállalkozások igényeit felmérve segítse székhelyük, telephelyük fejlesztését, eszközeik, gépeik korszerűsítését, ezáltal hozzájáruljanak a munkahelyteremtéshez, megőrzéshez. További célkitűzés olyan élhető, rendezett települések kialakítása, ahol a szabadidő, kultúra és hagyományőrzés is helyet kap.

A tervezés eredményes végrehajtását, széleskörű társadalmasítását a munkaszervezet koordinációért felelős három tagja végzi az egyesület elnökének és alelnökének irányítása mellett. Az Egyesület megfelelő szakmai tapasztalattal és képzettséggel rendelkező dolgozóiból álló csapata már számos pályázat lebonyolítását végrehajtotta. Jelenleg 1 fő munkaszervezet-vezető, 2 fő térségi menedzser látja el HFS tervezési feladatokat.

1. A HFS és a KAP ST kapcsolata

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve.

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása

R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

Beavatkozási logika

A Zengő-Duna Egyesület a Közös Agrárpolitika céljaihoz illeszkedő stratégiát dolgozott ki, melyet az Irányító Hatóság hagyott jóvá. A stratégiaalkotás során az egyesület a helyi fejlesztési igényeket vette alapul, ez alapján alakította ki intézkedéseit, melyeket a térség mindhárom szférájának szereplői igénybe vehetnek. A stratégia készítés során az egyesület mozgósította a szférák képviselőit, hogy fogalmazzák meg a térség sikerességét meghatározó javaslataikat. Erre lehetőségük nyílt online kérdőíves felmérés során, az elektronikusan kiküldött projektötlet adatlapokon valamint a térség központi településein megtartott fórumokon is. Az egyesület fontosnak tartja a projektötletek pályázati megvalósulását, ez abban az esetben lehetséges, ha az ötlet illeszkedik a stratégia célkitűzéseire.

A KAP ST „RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása” megnevezésű beavatkozása tartalmazza a LEADER támogatáshoz kapcsolódó kereteket.

Ez a beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló HACs-ok számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACs-ok a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő HFS-t dolgoznak ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a HACs-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACs-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a beavatkozás biztosítja a szükséges pénzügyi keretet. Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACs részére.

A HACs működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett, a HACs legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a HFS közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACs-okkal belföldön és a határon túl. Ennek keretében

a HACS-ok támogathatják a projektötletek pályázattá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

A LEADER program hét alappilléreinek megvalósítása

- 1) Területalapú megközelítés: a Zengő-Duna HACS által lefedett terület egy homogén, összefüggő vidéki egység, ami nem felel meg a közigazgatási határoknak: a Bólyi járás és Pécsváradi járás teljes területét fedi le, kiegészítve a Pécsi járás három településével. A működési terület hagyományosan aprófalvas településeit és lakóit a közös identitás, hagyományok, szokások, történelem köti össze. A soknemzetiségű térségben a horvát, szerb, roma nemzetiségek mellett a német nemzetiség aránya a legmagasabb.
- 2) Alulról építkező megközelítés: A LEADER kifejezés egy francia mozaikszó (Liasion Entre Actions pour le Development de l'Economie Rurale) melynek jelentése: közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében. Alapja az az elv, mely szerint a helyi problémákat, erőforrásokat a helyiek ismerik legjobban, így ők fogalmazzák meg a fejlesztési igényeket, közös célokat. Az alulról építkező kezdeményezésből fakadóan az egyesület nagy hangsúlyt fektet a különböző szférák igényeinek megismerésére, a helyi közösségek fejlesztésére.
- 3) Innovativitás: a sajátos, alulról jövő szükségletek feltárásának kiemelt szerepe van az újítások tekintetében. A LEADER program innovatív jellege a helyi erőforrásokra támaszkodik, valamennyi területen jelennek meg egyedi, új ötletek helyi szinten. A Zengő-Duna Egyesület feladata, ezen innovációk felismerése és beépítése a helyi stratégiába. Az egyesület a projektek bírálatánál előnyben részesíti az innovatív projekteket, legyen szó termékhez vagy szolgáltatáshoz kapcsolódó innovációról.
- 4) Integrált megközelítés: a LEADER program a vidéki térségek fejlesztésére irányuló tevékenységek és ágazatok közötti kapcsolaton alapszik. A közösen megfogalmazott stratégiában az intézkedések multiszektorális megközelítése, összekapcsolása pozitív hatásokat indukál, ezáltal hozzájárul a program sikerességéhez.
- 5) Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek: a LEADER programban a decentralizáltság többek között a döntéshozatalban és a rendelkezésre álló források felhasználásában is megmutatkozik. A helyi bíráló bizottság (HBB) feladata a projektjavaslatok bírálata. A források lekötését az elnökség felügyeli is dönti el.
- 6) Hálózatépítés, együttműködés: a LEADER HACS-ok és egyéb szervezetek közötti hálózatok meglétének alapja a helyi tapasztalatok, jó gyakorlatok és eredmények terjesztése, cseréje, a tudás és a munkamódszerek továbbadása. Az egyesület a közelmúltban is igyekezett a térségi együttműködések élére állni: részt vett egy térségi zöldség-gyümölcs feldolgozó üzem, egy borpalackozó üzem valamint egy vadhús-feldolgozó üzem kialakításában. Az előző programozási időszakban együttműködött a helyi drogproblémákkal küzdők, valamint a helyi kultúra érdekében.
- 7) Helyi partnerség(ek), HACS-ok helyi szintű szerepvállalása: a háromoldalú partnerségek központi szerepet töltenek be a LEADER programban. A HACS-ok által koordinált stratégiák megfogalmazása és megvalósítása a különböző szervezetek és ágazatok képviselői együttműködésében valósul meg, kiemelve a kölcsönös érdekeken alapuló partnerségek kialakítását, mélyítését.

Irányadó jogszabályok:

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a

Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése

A stratégiaalkotási felkészülést a Zengő-Duna Egyesület 2022. októberben elkezdte. Ekkor az egyesület felállította a **tervezést koordináló csoportot**, melynek feladata a stratégiaalkotási folyamat eredményes végrehajtása, széleskörű társadalmasítása elősegítése. A tervezést koordináló csoportban a munkaszervezet három tagja dolgozik az egyesület elnökének és alelnökének irányítása mellett.

Az érintettek beazonosítása és a párbeszéd biztosítása érdekében a Zengő-Duna Helyi Fejlesztési Stratégia tervezési folyamatába a helyi szereplők igen széles körét sikerült bevonnunk. Az egyesület külön-külön fórumokat szervezett mindhárom szférának, így tudta leghatékonyabban felmérni, elemezni az egyes szférák igényeit, törekvéseit, lehetőségeit.

A fórumok nyíltak voltak, bárki csatlakozhatott hozzájuk.

A fórumok időpontjairól e-mailben értesítettük az egyesület hírlevelére feliratkozókat, az egyesület tagjait. A fórumok két fő helyszíne Bóly és Pécsvárad, de célunk volt a **térség inaktív településeinek felkeresése**, így fórumokat tartottunk kisebb településeken is (Szederkény, Nagypall, Mecseknádasd). Így a kevésbé mobil közösségek is megfogalmazhatták javaslataikat, igényeit sikerült felmérnünk. A folyamatos kapcsolattartás érdekében a megújult <http://zengoduna.hu/> oldalon a tervezési folyamat egésze nyomon követhető volt. Az egyesület elnöke a fórumokat a helyi médiában népszerűsíti. Az egyesület területén működő Bóly TV, Mecseknádasdi Kábel TV és a Városi TV – Pécsvárad sugárzási területe lefedi a működési területet.

Hátrányos helyzetű csoportok bevonása- „Befogadó közösség” munkacsoport

A hátrányos helyzetű csoportok bevonása érdekében a tervezést koordináló csoport az elnökség jóváhagyásával kialakított egy 14 tagú „Befogadó közösség” munkacsoportot. A kirekesztettség, és a mélyszegénység elleni stratégia kialakításáért felelős munkacsoportba a két járás családsegítői és e területen tevékenykedő három civil szervezet került meghívásra. A „Befogadó közösség” munkacsoport munkája során – több egyeztetési folyamatot követően- megszülettek azok a javaslatok, melyek a térség hátrányos helyzetű rétegeinek életkörülményeinek javítását szolgálhatják. A munkacsoport által megfogalmazott beavatkozási területek a következők:

- Életviteli tanácsadás: családok számára segítség nyújtása a rendelkezésre álló jövedelem, étel beosztásához.
- Fiatalok „elkallódásának” megakadályozása: bűnmegelőzés
- Fogyatékkal rendelkezők esélyegyenlőségének megteremtése: családon, közösségen belüli elfogadás

A munkacsoport tagjai egyetértettek abban, hogy egyszeri beavatkozással e területen nem lehet eredményt elérni, így egy hosszú távú folyamatos, változatos rendezvényekkel (táborok, oktató napok, közösségi rendezvények) tarkított program kidolgozása a cél, mely során rendszeres kapcsolat alakulhat ki az érintett felek között.

A stratégiaalkotási felkészülést az egyesület 2021 májusában kezdte el. Az egyesület munkatársai **online kérdőív** összeállításával mérték 2014-2020 időszak felhívásainak sikerességét.

2022 decemberében kiküldésre kerültek a HACS címlistáján szereplő szervezetek részére a **projektötlet adatlapok**, melyek segítségével mindhárom szféra képviselői megfogalmazhatták fejlesztési elképzeléseiket.

Az egyesület az előző programozási időszakban is kiemelt jelentőséget tulajdonított a **helyi termékek piacra jutásának segítésének**. Több együttműködés motorjaként részt vett egy térségi zöldség-gyümölcs feldolgozó üzem, egy borpalackozó üzem valamint egy vadhús-feldolgozó üzem kialakításában. A stratégiaalkotásban továbbra is hangsúlyos elem a helyi termékfejlesztés, ennek részleteinek kidolgozásáért három alkalommal kimondottan a helyi termelőknek szerveztünk fórumot, hogy e szegmens igényeit is maximálisan figyelembe tudjuk venni.

	Helyszín	Dátum	Témák	Részt vevők száma
Fórumok	online	2021. május	Kérdőív a 2014-2020-as időszak sikereségének mérésére	69
	online	2022. december	Projektötletek bekérése a kedvezményezettektől	80
	Bóly	2023.03.13	Helyi Fejlesztési Stratégia, tervezett felhívások ismertetése, projektötletek gyűjtése	25
	Pécsvárad	2023.03.21	Helyi Fejlesztési Stratégia, tervezett felhívások ismertetése, projektötletek gyűjtése	18
	Szederkény	2023.03.22	Helyi Fejlesztési Stratégia, tervezett felhívások ismertetése, projektötletek gyűjtése	22
	Online Interjú-Bóly Tv-ben	2023.03.22	Tervezett felhívások ismertetése, jövőbeni tervek vázolása	
	Mecseknádasd	2023.03.23	Helyi Fejlesztési Stratégia, tervezett felhívások ismertetése, projektötletek gyűjtése	19

	Online	Havonta	Zengő-Duna Egyesület hírlevél	
--	--------	---------	----------------------------------	--

Munkacsoporti/ Tervezői ülések, megbeszélések	Bóly	2023.01.17	Befogadó Közösség munkacsoport ülése	14
	Pécsvárad	2023.02.14	Befogadó Közösség munkacsoport ülése	14

3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

A KAP ST-ben foglaltak szerint - folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát - a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését. A HFS-sel lefedni kívánt terület lakosságszáma minimum 10 ezer fő és maximum 150 ezer fő lehet, és egy település csak egy HACS-hoz tartozhat.

- a) A lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai (pl. területméret, lakosságszám).

A Zengő-Duna Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület által lefedett terület a Pécsvárad, Bóly járásokat és a Pécsi járás három települését (Berkessd, Szilágy, Pereked) foglalja magában. A két járás Baranya megye keleti részén helyezkedik el, északon Tolna megye határolja. A két járás területe összesen 503,91 km². A térség népességszáma összesen 23 929 fő, a népsűrűségi átlag 47,48 fő/km². A közösség által lefedett terület folytonos, a képviselt települések száma 36.

A 2023-2027-es EU programozási időszakban a következő települések vonatkozásában tervezi a LEADER program végrehajtását az egyesület:

Apátvarasd, Babarc, Belvárdgyula, Berkessd, Bóly, Borjád, Erdősmecske, Erzsébet, Fazekasboda, Geresdlak, Hásságy, Hidas, Kátoly, Kékesd, Kisbudmér, Liptód, Lovászhetyén, Máriakéménd, Martonfa, Mecseknádasd, Monyoród, Nagybudmér, Nagypall, Óbánya, Ófalu, Olasz, Pécsvárad, Pereked, Pócsa, Szajk, Szederkény, Szellő, Szilágy, Töttös, Versend, Zengővárkony.

A Mecsek keleti nyúlványától, Pécs és Mohács között elterülő, délre terjedő Zengő-Duna térség jellegzetes aprófalvas településszerkezetű, soknemzetiségű térség. A horvát, szerb, roma nemzetiségek mellett a német nemzetiség aránya a legmagasabb. A térség iparának fejlődésében jelentős szerepet vállalt Bóly Város Önkormányzat által létrehozott Bólyi Ipari Park. Mezőgazdaságában a síksági részek szántóföldi gazdálkodás, az erdőszőlő, mecsekalji részek erdőgazdálkodás a meghatározó.

- b) Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások.

A közösség nagy hangsúlyt fektet a **térségen belüli együttműködések**re, kapcsolatszerzésre.

A 2013-2017-es időszakban 21 db térségek közötti együttműködést valósítottunk meg, 69 db együttműködő partnerrel. Mindez bizonyítja a hosszú távú és jól működő együttműködést a helyi szervezetekkel. A térségek közötti együttműködések legfőképpen arra irányultak, hogy támogattuk a helyi gazdálkodókat, helyi termékeket, így próbálva megakadályozni a munkaerő elvándorlását a térségből. Térségünk szereplőinek együttműködési hajlandósága az előző időszak tapasztalatai alapján

jónak mondható. Vidéki kis településeinken működő szervezetek sikerességének alapja a közös gondolkodás, a közös problémákra adott válaszként közös erőfeszítések mentén létrejött megoldások. A kis kapacitással, erőforrással, gyenge érdekérvényesítő pozícióval rendelkező szereplők összefogása révén tudnak csak eredményeket elérni, csak így lehet kimutatható gazdasági-társadalmi fejlődést elérni lefedettségünkön.

A megye akciócsoportjai rendszeresen megbeszélést tartanak, hogy összehangolják fejlesztési elképzeléseiket.

A közösségek, vállalkozások, civil szervezetek közötti együttműködésen túl fontos az **országhatárokon átnyúló hálózatok kiépítése**, melyek révén a kisebb helyi közösségek összekapcsolódhatnak, innovációkat oszthatnak meg. A 2014-2020 programozási időszak során az egyesület az alábbi együttműködésekben vett részt:

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítélt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
Krizisház kialakítása a drogproblémákkal küzdő személyek segítése érdekében	Pécsvárad Város Önkormányzata	8 763 746 Ft	Megvalósult, elszámolással lezárult, kifizetett
	Hosszúhetény Községi Önkormányzata	7 232 232 Ft	Megvalósult, elszámolással lezárult, kifizetett
	„Zengő-Duna” Egyesület	2 347 392 Ft	Megvalósult, elszámolással lezárult, kifizetett

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítélt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
A térség kulturális életének fellendítése érdekében mobil színpad, csillagsátrak és székek kerültek beszerzésre	Bóly Város Önkormányzat	9 898 656 Ft	Megvalósult, elszámolással lezárult, kifizetett
	Nagynyárad Önkormányzata	7 398 053 Ft	Megvalósult, elszámolással lezárult, kifizetett
	„Zengő-Duna” Egyesület	2 842 980 Ft	Megvalósult, elszámolással lezárult, kifizetett

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítélt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
Nemzetközi tudásmegosztás és tapasztalatcsere	Spessart LAG akciócsoport	0 Ft	-
	„Zengő-Duna” Egyesület	15 515 226 Ft	Megvalósult, elszámolással lezárult, kifizetett

c) Személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok) stb.

A **személyes kapcsolattartás és pályázati segítségnyújtás** érdekében a HACS Bólyban irodát üzemeltet, központi elhelyezkedéséből adódóan a térség egészéből könnyen elérhető. A HACS munkaszervezetének és vezetőségi tagjainak térségi jelenléte erős, mindez együttesen biztosítja a

HACS lokális karakterét. Az egyesület vezetői olyan személyek, akik mikrotérégi szinten kulcsemberek, vezető szerepet töltenek be, aktívan tesznek a térség fejlődéséért, ismerik a három szféra működését, igényeit. A munkaszervezet dolgozói mind olyan emberek, akik a térségben civil, ill. társadalmi szerepet vállalnak, különféle szervezetekben, vagy informális közösségekben.

Az egyesület székhelye: 7754 Bóly, Erzsébet tér 1.

Az egyesület irodájának címe: 7754 Bóly, Nyárádi utca 2., I. emelet.

Nyitvatartás: hétköznaponként 8:00-16:00

4. Horizontális célok

4.1 Esélyegyenlőség

A HFS tervezésekor kiemelt szempont az esélytudatosság kifejezése, a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést.

A dokumentum nem közvetít szegregációt, valamint törekszik csökkenteni az egyes csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Kiemelt fontosságú a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszer: a HACS döntéshozó testületében (amely alatt a Helyi Bíráló Bizottságot értendő) legalább egy nő és legalább egy fiatal személy (legfeljebb 41. életévét még be nem töltött személy) szerepel.

Az EU alapelveinek mentén egyaránt biztosítani kell mindenki számára a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférést, különös tekintettel a fogyatékkal élőkre, a gyermekekre és a hátrányos helyzetű csoportokra.

A stratégiaalkotás során a széleskörű társadalmasításnak köszönhetően a térség minden szereplőjének lehetősége nyílt javaslatait megfogalmaznia, a munkacsoport fórumokat tartott a kisebb, hátrányos helyzetű településeken, egyeztetett e települések vezetőivel az **aktív befogadás ösztönzés** érdekében.

Az egyesület nagy hangsúlyt fektet a **megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszerre**: az egyesület elnökségében két nő és egy fiatal szerepel, a felügyelőbizottságban egy nő kapott helyet, a jelenlegi helyi bíráló bizottságban négy nő és kettő fiatal (melyből egy nő) végzi vidékfejlesztési munkáját.

A pályázati ügyintézés során az egyesület maximálisan törekszik az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítésére: a térség mindhárom szférája számára segítséget nyújt a pályázatokkal kapcsolatos részfeladatokban, függetlenül attól, hogy tagjai-e egyesületnek vagy sem. Igény esetén az egyesület akadálymentes irodájában biztosítja a pályázóknak az elektronikus eszközöket és internet hozzáférést az eredményes pályázat érdekében. A projektek elbírálása során is érvényesül az esélyegyenlőség elve: minden pályázó egyenlő eséllyel indul és egyenlő bánásmódban részesül. A projektek megvalósítása és az elszámolás során felmerülő kérdések és problémák megoldásában a térség minden szereplője számára rendelkezésre áll az egyesület munkacsoportja.

Az egyesület számára kiemelten fontos a mélyszegénységben rekedtek, a hátrányos helyzetűek támogatása. Ezért a stratégiaalkotás során kialakított Befogadó közösség munkacsoport kidolgozta az „Együtt egymásért” programot az elesettek támogatására, mely beépítésre került a **„Sokszínű közösségi élet”** intézkedésbe. A programból a hátrányos helyzetű családokat kívánja az egyesület életviteli tanácsokkal (főzés, bevásárlás, pénz beosztás) ellátni, az iskolaelhagyó diákok

lemorzsolódását programokkal, előadásokkal megakadályozni, az állami gondozott gyerekek és szüleik kapcsolatát erősíteni és fogyatékkal élők elfogadását javítani.

4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem

A Zengő-Duna Egyesület a térség természeti környezetének fenntartására, megőrzésére törekszik. Ez kiemelt fontosságú egy olyan vidéki térségben, ahol a társadalmi és gazdasági fejlődés meghatározó alapját képezi a természeti környezet. Ennek érdekében a HFS tervezése, megvalósítása és monitoringja során az egyesület külön figyelmet fordít a környezeti fenntarthatósági szempontok érvényesülésére. Az egyesület nem támogat olyan tevékenységet, mely a természeti környezetre káros hatással van, továbbá a pályázatok benyújtásakor ösztönözi az energiahatékony beruházások megvalósulását, a megújuló energiaforrások hasznosítását, valamint a környezettudatos beszerzéseket. Az egyesület intézkedéseiben támogatja a helyi termékek piacra jutását, fejlesztését, azok rövid ellátási láncokon történő értékesítését. Az egyesület együttműködésével valósulhatott meg a bolyi zöldség, gyümölcs feldolgozó, a mecseknádasdi vadhúsfeldolgozó és borpalackozó mely beruházásoknak köszönhetően szélesedett a helyben előállított élelmiszerek palettája.

Az egyesület a tervezési időszakban is folytatni kívánja fenntarthatóságot szem előtt tartó, gondolkodásformáló helyi termék előadássorozatát. Az előadásokon az érdeklődők információt kaphatnak a helyi termékek előállításának jogszabályi feltételeiről, ökológiai gazdálkodás alapjairól, a hagyományos tájfajták újrachonosításának lehetőségéről, ásásmentes biogazdálkodásról.

Az egyesület fontosnak tartja az újrahasznosítás növelését ezért közösségi fejlesztéseket érintő intézkedései során megvalósuló rendezvények lebonyolításakor kötelezővé tette a szelektív hulladékgyűjtést, csökkentve ezáltal a helyi rendezvények ökológiai lábnyomát.

5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

- Eredményes intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Helyi vállalkozók a fejlődés útján	VP6-19.2.1.-102-1-17	65	32	121 807 655 Ft	113 %
Helyi vállalkozók a fejlődés útján II.	VP6-19.2.1.-102-8-21	79	63	255 135 101 Ft	108 %
Civilek a Zengő-Duna térségében	VP6-19.2.1.-102-4-17	40	31	25 510 064 Ft	111 %
Rendezvények a Zengő-Duna térségében	VP6-19.2.1.-102-5-17	21	16	7 426 986 Ft	112 %
Közösségi klubok létrehozása	VP6-19.2.1.-102-6-17	27	20	73 5930 24 Ft	120 %

- Továbbfejlesztendő intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Együtt-egymásért-program: a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének elősegítése a Zengő-Duna térségében	VP6-19.2.1.-102-7-17	2	1	1 986 450 Ft	100 %

- Eredménytelen intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Magyarországon engedélyezett háztáji haszonállat tartási körülményeinek javítása	VP6-19.2.1.-102-2-17	9	6	13 927 620 Ft	120 %

Az Európai Unióban sokéves vidékfejlesztési tapasztalat alapján bizonyosságot nyert, hogy egy adott terület erőforrásait, lehetőségeit és hátrányait semmilyen központi szerv nem ismeri jobban, mint a helyi lakosok. E területek fejlesztése akkor valósul meg a leghatékonyabban, ha a fejlesztési programok meghatározása az ott élő emberek által történik. Ez az alulról jövő kezdeményezéseket támogató LEADER program filozófiája, melynél a projektek megvalósítása a helyi lakosok tudása, helyismerete és igénye szerint történik. A program elindításának fontos célja volt, hogy megváltoztassa az önkormányzatok, civil szervezetek és vállalkozások gondolkodásmódját, továbbá, hogy az elszigeteltség, egymás akadályozása helyett felismerjék a partnerségben, összefogásban rejlő erőt, valamint fenntarthatóan használják a vidéki területükben rejlő erőforrásokat és lehetőségeket.

A „Zengő-Duna” Akciócsoport területe 2014-2020-as időszakban azonos a Pécsváradi Kistérség, azaz a Pécsváradi-, Bólyi-, Járás valamint a Pécsi járás 3 településének területével. *(Lásd 6. sz. melléklet)*

A közösség kiemelt feladatának tekinti a helyi gazdaság fejlesztését: 167 db nyertes projekt támogatásával juttatta forráshoz a Pécsváradi és Bólyi Járás mikro vállalkozásait, növelve ezzel a helyi gazdaság versenyképességét. Pályázati kiírásai a vállalkozások technológiai fejlesztésén túl támogatja az önkormányzatok, civil szervezetek gazdasági és közösségi célú fejlesztéseit: közösségi tereken, rendezvények szervezésével, eszközbeszerzéssel. A KKV-k megerősítését elsősorban eszközbeszerzéssel, megújuló energiaforrások felhasználásával, kisléptékű telephelyfejlesztéssel kívánjuk elérni.

Eredményes intézkedések:

A beérkezett és támogatott kérelmekből egyértelműen látszik, hogy a vállalkozásfejlesztési intézkedések közül a legnépszerűbb felhívások voltak a következők:

- Helyi vállalkozók a fejlődés útján
- Helyi vállalkozók a fejlődés útján II.

A vállalkozói szektor a legaktívabb az egyesület lefedettségi területén, folyamatos érdeklődést mutatnak a pályázatok iránt, együttműködőek és a projekteket is gyorsan megvalósítják, elszámolják.

Közösségfejlesztési eredményes intézkedések:

- Civilek a Zengő-Duna térségében
- Rendezvények a Zengő-Duna térségében
- Közösségi klubok létrehozása

A civil, önkormányzati szektor keretein belül szinten népszerűek a LEADER felhívások. Segítséget nyújtanak a kisebb civil szervezetek számára és az önkormányzatoknak is.

Tovább fejlesztendő intézkedések:

- "Együtt-egymásért"-program: a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének elősegítése a Zengő-Duna térségében

Jelen felhívásra a támogatási kérelmek nem az elképzelésnek várt számban érkeztek be, mindez köszönhető annak, hogy a HACS területén összesen 5 db ilyen szervezet foglalkozik hátrányos helyzetű fiatalokkal a mindennapokban és munkájuk leterheli őket.

A jelenlegi HFS tervezésénél ezért a HACS azt a döntést hozta, hogy megemeli a támogatási összeget ezen felhívásnál, hogy az egyesületek minőségibb programokat tudjanak szervezni a hátrányos helyzetű lakosság számára.

Eredménytelen intézkedés:

A rendelkezésre álló forrás szűk mozgásteret enged, így a kevésbé sikeres, kisebb hatást elérő programot kénytelenek vagyunk elhagyni az új HFS-ből, ez a következő:

- Magyarországon engedélyezett háztáji haszonállat tartási körülményeinek javítása

(Lásd 4.sz. melléklet)

Az egyesület projektgenerálási tevékenységnek köszönhetően igen aktívnak bizonyultak a szervezetek, így a forráskeret néha igen szűk volt. Körről-körre nőtt az ügyfelek és a beadott pályázatok száma. Az Akciócsoport a beérkező projektjavaslatok kidolgozásában, összeállításában is segített, ezáltal jól átgondolt projektek születtek. A benyújtott támogatási kérelmek közül nem volt olyan fejlesztési elképzelés, amely más pályázati alapokból megvalósítható lett volna. Az összes projekt a HFS megvalósítását szolgálta.

Fontos, hogy a megkezdett folyamatok a 2023-2027-es EU programozási időszakban is folytatódjanak majd. A Helyi Fejlesztési Stratégiában is fő prioritásként célszerű kezelni a helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés kérdését. Az eddig elért eredmények, a térségben megalapozott bizalom lehetővé teszi jelentős előrelépéseket a területen (pl. a hálózatosodásban). A HFS-ben sikerrel alkalmazott eszközök (helyi vállalkozók a fejlődés útján, Helyi termékek a Zengő-Duna térségében, Civilek a Zengő-Duna térségében intézkedés stb.) továbbvitele indokolt a következő programozási időszakra is.

6. Külső koherenciák azonosítása

A tevékenységszintű lehatárolás alapjai:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán

- a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A HFS elsősorban a tevékenység, másod sorban pedig a projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinteken rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

Tekintettel arra, hogy a LEADER Programon keresztül támogathatóak olyan projektek, amelyek a léptékük, vagy a tevékenységi körük miatt máshonnan nem juthatnak fejlesztési forrásokhoz, viszonylag kisebb komplementer halmaz értelmezhető az átfedések tekintetében.

KEHOP Plusz

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófakockázat-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

TOP Plusz

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása. A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során vizsgálatra kerül az érintett megye Integrált Területi Programja.

A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP Plusz pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

EFOP Plusz

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelő-műhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére allokálnak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

GINOP Plusz

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023-2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást.

DIMOP Plusz

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát. A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között. Releváns: a DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalusi stratégiával vannak összhangban.

IKOP Plusz

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat. Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat.

Magyar Falu Program (MFP)

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságszámú kisvárosok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek

támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikrovállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból.

A nagymértékű átfedési lehetőségek okán alkalmazzuk a projektszintű lehatárolásokat.

Vármegyei Integrált Területi Programok

Zengő-Duna Egyesület tervezi a LEADER intézkedéseken kívüli 2023-2027-es források bevonását, illetve ennek térségi támogatását is amennyiben a térségi igényeknek megfelelő feltételekkel jelennek meg a kapcsolódó pályázati kiírások, a HFS céljainak megvalósulása szempontjából kulcsfontosságúak lehetnek.

A Zengő-Duna Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesülete a Helyi Fejlesztési Stratégia végrehajtása során egyrészt a LEADER térségben működő, tevékenykedő szervezetek és személyek részére szervező, tanácsadó, projektmenedzsmenti tevékenység biztosításával, másrészt saját pályázatok benyújtásával igyekszik a lehető legnagyobb fejlesztési forrást felhasználni a térségben, ezzel elősegítve a helyi gazdaság fejlődését.

A Helyi Fejlesztési Stratégiában nem támogatható olyan tevékenység, amely hatályos támogatói okirattal rendelkezik - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán, ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében.

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) Plusz alábbi támogatásai kapcsolódnak leginkább a HFS végrehajtásához:

- A mikro-, kis- és középvállalkozások modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések támogatása; a pályázó cégeknél elvárás a 10 millió Ft-ot meghaladó támogatási igény, nem mezőgazdasági termelő tevékenységet folytató cég, illetve Magyarország területén székhellyel rendelkező kettős könyvvitelt vezető gazdasági társaságok, kettős könyvvitelt vezető egyéni vállalkozók és egyéni cégek, vagy az Európai Gazdasági Térség területén székhellyel és Magyarországon fiókteleppel rendelkező kettős könyvvitelt vezető gazdasági társaságok fióktelepei pályázhatnak, illetve amelyek nem tartoznak a KATA hatálya alá.

A HFS gazdaságfejlesztési felhívásánál a maximális támogatási összeg 10 millió forint, nem szükséges a kettős könyvvitel alkalmazása, továbbá a KATA hatálya alá tartozó vállalkozók is támogatásban részesülhetnek.

- Vállalkozás-újraindítása Program támogatása; a pályázó cégekre vonatkozóan elvárás a minimum 1 fő létszám megléte, 1 teljes lezárt üzleti év megléte, a minimális támogatási összeg 2 mFt, a maximális támogatási összeg 10 mFt, a megvalósítási helyszín székhelyként vagy telephelyként való megléte 6 hónappal a támogatási kérelem benyújtása előtti időtartamra vonatkozóan.

A HFS gazdaságfejlesztési felhívásánál a minimális támogatás 200 000 forint, maximális támogatási összeg 10 millió forint. A támogatási kérelem beadását megelőző év január 1-én szükséges székhellyel/telephellyel rendelkezni a HACCS térségében.

- Energiahatékonyság növelését célzó épületenergetikai fejlesztések támogatása kkv-k részére; Az energetikai korszerűsítést a vállalkozások épületei hőtechnikai adottságainak javítása (szigetelés, nyílászáró-csere); nem termelési célú fűtési, hűtési és használati meleg víz rendszereinek korszerűsítése (megújuló energiaforrás hasznosításával, vagy korszerű, fosszilis tüzelőanyaggal üzemelő, nagyhatásfokú berendezések használatával), illetve a világítási rendszerek korszerűsítése, valamint megújuló alapú villamosenergia-termelés révén kívánják elérni, ezzel elősegítik a vállalkozásoknál a környezetterhelés csökkentését, továbbá

csökkentik a fenntartási költségeket, ezzel pedig segítik a gazdasági növekedést, a munkahelyek megtartását.

A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) alábbi felhívásai kapcsolódnak leginkább a HFS végrehajtásához:

- TOP-5.1.2-15 Helyi foglalkoztatási együttműködések: a helyi szinten létrejövő és, vagy már működő foglalkoztatási együttműködések, partnerségek képzési és foglalkoztatási programjainak megvalósítása; munkaerő-piac bővítéséhez, célcsoportjaik képzéséhez, elhelyezkedéséhez és a szereplők együttműködésének erősítéséhez szükségesek
- TOP-1.2.1-15 Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés: térségi szintű, turisztikai termékcsomagok és kisléptékű tematikus turisztikai fejlesztések; a helyi, térségi jelentőségű, turisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai hasznosítására, fejlesztésére nyílik lehetőség a térség gazdaságának diverzifikációja, a helyi gazdaság élénkítése, és a foglalkoztatás növelése érdekében.

18

A Magyar Falu Program alábbi felhívásai kapcsolódnak leginkább a HFS végrehajtásához:

- FCA–KP–1–2022/3 - Civil szervezetek eszközbeszerzési támogatására 2 millió forint a maximális támogatás összege.
A HFS közösségfejlesztési felhívása 2,5 millió forint támogatást biztosít.
- FCA–KP–1–2022/4 - Civil szervezetek programszervezési támogatására 2 millió forint a maximális támogatás összege.
A HFS közösségfejlesztési felhívása 2,5 millió forint támogatást biztosít.

A HFS intézkedéseinek keretén belül ösztönözzük, az ügyfelek más térségi és országos programokkal való együttműködését, azokhoz való csatlakozását.

7. Helyzetfeltárás

7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása

7.1.1 Térszerkezeti adottságok:

A Zengő-Duna Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület Baranya megye keleti részén helyezkedik el, északon Tolna megye határolja. Az akciócsoport három járást érint: a teljes Bólyi járást (16 település), a teljes Pécsváradi járást (17 település) és a Pécsi járást (3 település).

A térség sajátossága a megyére jellemző aprófalvas településszerkezet. A 36 településből 23 település 500 fő alatti lakosságszámmal rendelkezik, 11 település „zsákfalunak” számít. *(Lásd 5. sz. melléklet)* A térségben tizenkét települési kivétellel minden településen csökken vagy stagnál a lakosságszám.

A térség településeit tekintve döntő a kistelepülések túlsúlya, hiszen nemcsak az 1 000 fő alatti települések aránya (31 db – 86,11%), hanem az 500 fő alatti falvak megoszlása (23 db – 63,88%) és a zsáktelepülések (11 db – 30,5%) aránya is jelentős a térségben. A lakosságszám szerinti kategóriákat tekintve az akciócsoport területén két törpefalu (100 fő alatti lakosságszám), 23 aprófalu (100-500 fő), nyolc kistalu (500-1000 fő), két középfalu (1000-2000 fő), egy nagyfalu (2000-5000 fő) és két kisváros (Bóly: 3819 fő, Pécsvárad: 3975 fő) található, így ez alapján kijelenthető, hogy a térségre az aprófalvas településszerkezet jellemző.

A Bólyi járásban megépült az M6/M60 autópálya, illetve jelenleg is épül az M6-os Bóly-Ivándárda közötti szakasza mely egyben a megye új kapcsolatait is jelentheti Horvátországgal. A Pécsváradi járást ÉK – DNY irányban szeli ketté a 6-os főközlekedési út. A belső úthálózati viszonyok fejletlenek, a térség tizenegy zsáktelepülése nehezen érhető el.

A Mecsek hegység északi lábánál vezet keresztül a Dombóvár - Baja vasútvonal, mely megteremti a bajai hídon keresztül- a Dél-Dunántúl kelet - nyugati összeköttetését. A vasúti közlekedés versenyképességét csökkenti az egyvágányú, de forgalmas vonalszakaszokon jelentkező kapacitáshiány. Több szakaszon megszűnt a személyszállítás, több vonalat az alacsony kihasználtság miatt rendszeresen a bezárás fenyeget. A vasúti közlekedés lehetőségei romlanak, a helyzet visszafordítására nincs esély. A térség helyközi személyszállítási forgalmát tekintve az autóbusz-közlekedés a meghatározó. A távolsági autóbusz-összeköttetés minden település esetében fennáll hétköznapi, azonban hétfőig a buszjáratok gyakorisága csökken vagy nincs tömegközlekedési kapcsolat. Ez a falusi lakosságnak a munkaerőpiacon való megmaradását, vagy sokak esetében az oda való visszakerülést egyre jobban megnehezíti.

A kerékpáros közlekedés tekintetében a térség jó adottságokkal rendelkezik, az elmúlt időszakban megépült Bogád-Szederkény kerékpárútnak köszönhetően új lehetőségek nyíltak a kerékpáros turizmus tekintetében.

7.1.2 Környezeti adottságok:

A két járás különböző földrajzi adottságokkal rendelkezik, míg a Pécsváradi járás hegyes, dombos vidék, a Bólyi járás területén inkább síkság jellemző. A Pécsváradi járás kicsi területi kiterjedése ellenére domborzatilag erősen tagolt, tájképileg unikális. Természeti erőforrásai a körzeten belül erősen differenciáltak. A domborzati adottságokból kifolyólag a szántóföldi hasznosítású területeken az erózió jelent veszélyt. A megye talajadottságai a dombságokban és a középhegységekben elsősorban az erdőgazdálkodásnak és a szőlőtermesztésnek kedveznek.

A tágabb értelmezésű tájvédelem, a védett tájak értékeinek megőrzésén túlmenően a tájhasznosítási potenciál védelmére, a táj esztétikai és kultúrtörténeti értékeinek védelmére, valamint a tájkarakter védelmére terjed ki. Az országos és a térségi tervezésben ezen tájvédelmi részfeladatok közül a tájkép védelmére vonatkozóan van mód övezeti lehatárolásra is. A törvényben is meghatározott tájvédelmi feladatok közül az egyedi tájértékek meghatározása és megőrzése települési szintű feladat, azok nyilvántartásában szerepe van a területileg illetékes Nemzeti Park igazgatóságoknak. Nemzeti parki terület a Bólyi járáshoz tartozó településeket nem érinti. Natura2000 védettségűek különleges természet megőrzési területként Bóly közvetlen közelében a Herend erdővel közös tömböt képező borjádi erdők, valamint a töttösi erdőtömbök. Országos jelentőségű ökológiai folyosó részét képezik a Karasica, a Versendi-vízfolyás és a Borza patak egyes szakaszai, valamint a Versend, Szajk és Babarc településektől északra fekvő erdők. A Pécsváradi járás északi részéhez tartozik a Kelet-Mecsek erdőtömb, amelynek nagy része a Kelet Mecsek Tájvédelmi Körzethez tartozik, hatalmas erdőtömbjét északról és délről száraz gyepterületek övezik. Jellemző a gyepekre a fajgazdaság és a védett fajok száma. Az erdőkben több közönséges, de mégis a területre jellemző védett növényfaj mellett ritka, csak a Mecsekre jellemző fajok is előfordulnak. A természetvédelmi terület egyúttal a NATURA 2000 természetvédelmi rendszerhez tartoznak.

A térség vízrajzán jól látható hogy a terület jó vízellátottságú. A terület forrásai általában ingadozó vízhozamúak, melyet befolyásol a területen hulló csapadék mennyisége. A Mecsekben és a tőle északra eső dombsági területeken a pozitív vízmérleg, a felszín nagyfokú szerkezeti tagoltsága, illetve a talajon nagy részének rossz vízgazdálkodása együttesen eredményezik, hogy a lefolyásviz viszonyok relatíve kedvezőek és a terület vízhálózatát a nagy vízfolyássűrűség, és relatíve magas vízhozamok jellemzik.

A Pécsváradi járás a Völgysegi patak és a Karasica vízgyűjtő területéhez tartozik. Pontszerű szennyező források a pécsváradi szennyvíztelep, Mecseknádasd, Hidas telepei. A

szennyvízelvezetés és -kezelés tekintetében az elmúlt időszakban sok előrelépés történt, azonban több település szennyvíztelepe fejlesztésre szorul.

7.1.3 Kulturális erőforrások:

A települések egy részén aktívan őrzik a sváb/német hagyományokat a nemzetiségi önkormányzatok, illetve civil szervezetek. Több településen találhatók tájházak (Szajk, Mecseknádasd, Ófalu, Hidas, Zengővárkony, Nagypall, Bóly), melyeknél nem csak az építészetet, hanem a korabeli berendezési tárgyakat is megőrizték és biztosítják azok bemutatását.

Egyre több településen működik néptánc, népdal, népzenei csoport. Ezen csoportok évről-évre részt vesznek a környező települések rendezvényein, de több már a megye más településein, illetve az országhatáron kívül és belül viszi hírét térségünk kulturális hagyományainak.

A térségben szép számmal vannak a kézművességgel foglalkozó szakkörök és személyek, a népi kismesterségek űzői szinte minden településen képviselnek valamely, vagy többféle hagyományos szakmát (pl. fazekas, tojáspatkoló, tojáshímző, szőttes, mézeskalácsos, gyertyaöntő, fafaragó, csuhé fonás, fajták készítő)

A térség gasztronómiai kínálata sokoldalú, amely az eltérő tájegységeknek és hagyományokból fakadó kulturális jellemzőknek is köszönhető. A térségünkben számos helyi termelő készíti, élelmiszert. A helyi jellegű élelmiszerek sajátossága, hogy helyben megtermelt alapanyagokból, helyi receptek alapján készülnek. A különféle tejtermékeken, sajtokon, vagy méhészeti termékeken kívül pékáruk, és húskészítmények is találhatóak itt.

Számos rendezvény bemutatja az idelátogatók részre a helyi gasztronómiát ilyenek a bólyi Szüreti Csirkepaprikás-főző Fesztivál, a geresdlaki Gőzgombóc Fesztivál, nagypalli Pogácsafesztivál, mecseknádasdi Pünkösdvasárnapi Kakasfőző Fesztivál.

A térség életében mindig fontos szerepet játszott a szőlőművelés és borászat. A térség borászait a Mohács-Bóly Fehérborút, a Mecseki Borrend illetve a Mecseknádasdi Szőlő és Bortermelők Egyesülete fogja össze. A térség településein található hagyományos pincesorok látványa településképi szempontból nagyon kedvező, mind az épületek, mind környezetük rendezet, a helyi borturizmus alapját képezik. A térségben a falusi turizmus elsősorban a szőlőművelésre és a sváb hagyományokra tud építeni. A Bólyi járás Moháccsal közösen rendelkezik egy borúttal, mely azonban Villánnal összevetve kevésbé ismert, annak ellenére, hogy Villány 15 km-re sem fekszik Bólyi járás központjától. Ez mindenképpen a turisztikai marketing hiányára vezethető vissza. A Pécsváradi járás borászait a Pécsi Borút képviseli.

A térség számos rendezvénye köthető a szőlő és bor kultúrához: Emmausz járás (2011-től a Szellemi Kulturális Örökség része) – Magyarországi Németek Országos Borversenye – Mecseknádasd, Mikulás Napi Pincejárás – Mecseknádasd. De emellett több nagy hagyományokra épülő rendezvény található a térségben ilyenek: Tüzeskerékgurítás Óbányán (egy látványos, termésjósló szokás, tavaszköszöntő, télűző, ősi ünnep); Pécsváradi Leányvásár.

7.1.4 A társadalom állapota:

A „Zengő-Duna” Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület térségének 36 települése a Központi Statisztikai Hivatal 2022 évi adata alapján 23.929 lakossal rendelkezett. A Bólyi, Pécsváradi és Pécsi járás (Pécsi járásból Berkesd, Pereked, Szilágy) 503,91 km²-nyi területet foglalt magába, így az adatok alapján azok népsűrűsége együttesen 47,48 fő/km²-ben határozható meg. Ez alapján elmondható, hogy a térség népsűrűsége jelentősen elmarad mind a megyei (81 fő/km²), mind pedig az országos (105 fő/km²) átlagtól.

A térség népességére az elmúlt évtizedben a természetes fogyás volt a jellemző, melynek okai az elvándorlás valamint a lakosság elöregedése. Az állandó népesség fogyásának üteme 2019-ben csökkenni kezdett, 2022-ben enyhe növekedést mutat. 2010-2019 között a térség lakosságszáma

25.223 főről 23.858 főre csökkent 5,41%-os csökkenés, (Lásd 3.1.sz. melléklet), 2022-re 23.929 főre nőtt (Forrás: KSH). Mindez biztató jel lehet, ezek alapján kijelenthető, hogy a népesség csökkenés mélypontját elérte a térség.

A nyugdíjas korú népesség aránya rendkívül magas a térségben, míg a fiatal korosztály aránya évről évre egyre kisebb. Az állandó népességen belül a 60 évnél idősebbek aránya 28,1% a térségben mely meghaladja a megyei (27,5%) és az országos (26%) átlagot (Lásd 3.2.sz. melléklet). Részben a korosztályi sajátosságoknak, részben pedig az alacsony gyermekvállalási kedvnek köszönhető a térség növekvő elnéptelenedése. A romló öregedési index, az alacsony munkahelyszám és az ezzel kapcsolatos kedvezőtlen kilátások együttesen sürgetik a gazdaságélénkítő, társadalmi-gazdasági környezetjavító programozás szükségességét, mert a tendenciák folytatódása a társadalmi-szociális állapotok visszafordíthatatlan romlásához vezethet.

A helyi lakosság, a rendőrség és a polgárőrség összefogásának köszönhetően a **regisztrált bűncselekmények** száma 2016 és 2020 között csökkenő tendenciát mutat. Míg 2016-ban a térségben 270 darab regisztrált bűncselekmény történt, addig 2020-ra ez a szám 163 bűncselekményre csökkent. (Lásd: 2.1.sz. Táblázat) Ez a közel 40%-os csökkenés igen jelentősnek mondható, részben magyarázható a térfigyelő kamerás rendszerek kiépítésének valamint a polgárőrség növekvő szerepvállalásának a térségben. Az ezer lakosra jutó bűncselekmények száma 2019-ben Baranya megyében 17,1 db volt, míg a Zengő-Duna térségben csupán 8,1 db (Lásd 3.3.sz. melléklet)

A térségben összesen 18 óvoda (Babarc, Bóly, Borjád, Máriakéménd, Olasz, Szajk, Szederkény, Töttös, Versend, Erdősmecske, Erzsébet, Geresdlak, Hidas, Mecseknádasd, Nagypall, Ófalu, Pécsvárad, Zengővárkony), négy bölcsőde (Bóly, Pécsvárad, Mecseknádasd, Hidas) és három mini bölcsőde (Bóly, Ófalu, Szederkény) működik. A bölcsődei férőhelyek száma 2020-ban 64 fő volt, a mini bölcsődei férőhelyek száma 23 fő. Az óvodai gyereklétszám 2021-ben 773 fő volt.

A térségben 12 általános iskola (Babarc, Berkesd, Bóly, Geresdlak, Hidas, Mecseknádasd, Nagypall, Olasz, Pécsvárad, Szajk, Szederkény, Versend) működik. Az általános iskolában tanulók létszáma 2021-ben 1536 fő volt¹. Az általános iskolák és óvodák nagy részében német nemzetiségi nevelés illetve német kéttannyelvű oktatás folyik.

A térség egyetlen középfokú oktatási intézménye a pécsvárad Baranya Megyei SZC II. Béla Technikum és Kollégium.

7.1.5 A gazdaság helyzete:

A Bólyi járás tágabb környezetét is figyelembe véve a mezőgazdaság súlya az országos átlaghoz képest magas, mely tovább emeli a mezőgazdaság jelentőségét Bólyi járás életében. Külön érdemes kiemelni a Bóly Zrt-t és a Bóly-Töttös Zrt-t, melyek a legnagyobb mezőgazdasági szereplők a térségben és vonzáskörzetük egész Baranya megyére kiterjed a beszállítói hálózatuk miatt. Mind növénytermesztésben, mind állattartásban, mind feldolgozásban kiemelkedő a jelentőségük.

A térségben a munkanélküliségi rátája 4,1% volt 2019-ben, mely jobb a megyei átlagnál (5,4%), azonban elmarad az országos átlagtól (3,6%) (Lásd 3.4.sz. melléklet). A regisztrált álláskeresők száma 2017-től 2021-ig 10,4%-kal nőtt, 2021-ben 879 álláskereső volt a térségben. A legtöbb álláskereső 2021-ben Versenden (122 fő) illetve Pécsváradon (121 fő), a legkevesebb Óbányán és Hásságyon volt (3-3 fő). (Lásd: 2.2. sz. táblázat).

A tartós, azaz több mint 180 napja regisztrált munkanélküliek aránya az összes munkanélküli százalékában 2019-ben 46,8%-volt, mely megegyezik az országos átlaggal és kedvezőbb a megyei mutatónál (50,1%) (Lásd 3.5.sz. melléklet)

A regisztrált vállalkozások száma ezer lakosra vetítve 2011-től folyamatosan nőtt, míg 2011-ben 141,3 db vállalkozás jutott ezer lakosra, addig 2014-ben már 148,1 db, mely adat jóval elmarad a 2014-es

¹ Forrás: Oktatási Hivatal: www.oktatas.hu

országos átlagtól (172,4 db vállalkozás/ezer fő) (Lásd 3.6. sz. melléklet). A legtöbb regisztrált vállalkozás ezer lakosra vetítve 2014-ben Pócsán (233,9 db) volt, a legkevesebb Apátvarasdon (54,3 db).

A térség regisztrált őstermelőinek (mezőgazdasági őstermelői igazolvánnyal rendelkezők) száma (fő) esetén 2010 és 2012 között évről évre növekedés volt megfigyelhető, azonban 2013-ban jelentős (54,9%) visszaesés következett be, mely a jogszabályokban (234/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelete) bekövetkezett változásokra vehető vissza. 2013-2019 között az őstermelők számában jelentős változás nem történt. 2019-ben a 662 őstermelő volt a Zengő-Duna térségében, a legtöbb Pécsváradon (75 fő), a legkevesebb Apátvarasdon és Kisbudmérén (2-2 fő). (Lásd 3.7. sz. melléklet)

Az egyéni vállalkozók száma 2010-2013 között jelentősen (40,3%-kal) csökkent, 2013-2018 között 45,5%-kal nőtt (Lásd 3.8. sz. melléklet). A 2022-ben életbelépő KATA törvény hatására feltételezhetően számuk újból csökkenést fog mutatni.

A működő társas vállalkozások számában csökkenés tapasztalható. Míg 2011-ben a Zengő-Duna területén 665 db társas vállalkozás működött, 2014-ben 656 vállalkozás működött. (Lásd 3.9. sz. melléklet) A legtöbb társas vállalkozás (170db) Bólyban végzi a tevékenységét a KSH 2014-es adatai alapján.

7.1.6. Meghatározó megújuló energia alapú infrastrukturális fejlesztések:

A kistérség jelentős felszín alatti vízbázisokkal és készletekkel, köztük termálvízkinccsel rendelkezik (Bóly-Borjád, Hásságy). Bóly 83°C-os termálvize 2006-tól a település intézményeinek fűtési energiát biztosítja, valamint technológiai energiát szolgáltat a Bólyi Ipari Parkban. A rendszer összteljesítménye 2,5 MWA, mely évente több, mint 1 millió m³ földgázt vált ki. A rendszer fejlesztése folyamatban van, új termelőkhöz fűrésével további új fogyasztók bekapcsolását kívánja a település biztosítani, valamint a település vizsgálja a társasházak fűtési igényének geotermikus energiával való kielégítését is.

A térség önkormányzatai jelentős fejlesztéseket hajtottak végre az intézményi energiaellátás csökkentése valamint a megújuló energia felhasználás növelés érdekében. A cél a teljes körű intézményi villamos ellátás megújuló energiából történő biztosítása. Bóly térségében 3x500 KWp naperőműpark létesült 2016-2018 időszakban. A további fejlesztéseknek számos esetben a hálózati fejlesztések elmaradása szab határt.

7.2 SWOT analízis

ERŐSSÉGEK	LEHETŐSÉGEK
1. Fejlett szőlő-bor és gasztronómiai kultúra 2. Mezőgazdasági hagyományok, jó termőföldek a Bólyi járásban 3. Több célra hasznosítható termálvíz a térségben 4. Jelentős civil aktivitás, élő népi hagyományok 5. Magas hozzáadott értékkel készülő kézműves termékek 6. Kedvező földrajzi fekvés: megyeszékhely jó megközelíthetősége, M6-M60 autópálya közelsége	1. Helyi termékek, bio-termékek feldolgozásának növekedése, új piacok elérése, együttműködések ösztönzése 2. Vállalkozások növekedésének segítése (munkahelyteremtés és megtartás) 3. Civil szervezetek munkájának támogatása 4. Fiatalok helyben tartása, identitástudatuk erősítése 5. Helyi társadalom hátrányos helyzetű csoportjainak integrálása 6. Megújuló energia hasznosításával a környezettudatosság növelése

GYENGESÉGEK	VESZÉLYEK
1. A térség több pontján fejletlen gazdasági szféra, csökkenő vállalkozói aktivitás, tőkehiány 2. Turisztikai attrakciók hiánya, nincs összehangolt idegenforgalmi programkínálat, térség és település marketing 3. Települések népességmegtartó ereje csökken: szakképzett munkaerő elvándorol 4. Hátrányos helyzetű csoportok részaránya növekszik: fokozódó szociális és morális nehézségek, mélyülő szegénység, alacsony életszínvonal, kedvezőtlen jövedelmi helyzet 5. Települések közötti közlekedési kapcsolatok gyengék: szétaprózott településstruktúra, sok zsáktelepülés, rossz állapotú közutak 6. Nemzetközi kapcsolatok hiánya dél felé	1. Szűk spektrumú üzleti tevékenység által okozott kiszolgáltatottság (nagykereskedelmi tevékenység, integráció, együttműködés gyengesége vagy hiánya.) 2. Helyi termékek minőségi megfeleltetése és az értékesítési lehetőségek bizonytalansága 3. Képzett lakosság elvándorlása, öregedő népesség 4. Társadalmi, jövedelmi különbségek fokozódása, leszakadó rétegek növekedése, mélyülő szociális válság 5. Együttműködést, partnerséget, közös cselekvést övező rossz beidegződések 6. Az illegális hulladék-elhelyezés növekedése

Erősségek:

- *Élő mezőgazdasági, népművészeti, gasztronómiai hagyományok:* A térségben fejlett a szőlő-bor kultúra, a sváb településeket hagyományosan pincesorok (pince falvak) határolják. A civil aktivitásnak köszönhetően megőrzésre kerültek a népi ételek, népszokások és a hagyományos kézműves termékek.
- *Kedvező földrajzi fekvés:* A megyeszékhely jó megközelíthetősége, az M6-M60 autópálya közelsége lehetővé teszi a térség iparának fejlődését, ennek mintapéldája a Bólyi Ipari Park.
- *Természeti kincsekben gazdag térség:* Kelet-Mecsek védett értékei, a bólyi járás geotermikus adottságai hozzájárulnak az itt élők életminőségéhez.

Lehetőségek:

- *A gazdaság fejlesztésében rejlő lehetőségek:* A vállalkozások növekedésének segítése hozzájárul -a munkahelyteremtésnek köszönhetően- a fiatalok helyben tartásához. A meglévő és épülő ipari parkok, iparterületek erősítése, a használaton kívüli mezőgazdasági ingatlanok hasznosítása a helyi gazdaság fejlesztését szolgálhatják.
- *Megújuló energiák hasznosításában rejlő lehetőségek:* a térség geotermikus adottságai számos kiaknázatlan lehetőséget kínál a fejlődésre. A környezettudatosság növelése élhetőbb térséget eredményezhet.

Gyengeségek:

- *Egyenlőtlen gazdasági aktivitás:* A térség több pontját fejletlen a gazdasági szféra, tőkehiányos vállalkozások jellemzik. A helyzetet súlyosbítja a szakképzett munkaerő elvándorlása.
- *Települések népességmegtartó erejének csökkenése:* Az aktív lakosság arányának csökkenése, az öregedő népesség negatívan befolyásolja a térség jövőjét. Több területen növekszik a hátrányos helyzetű csoportok részaránya, a tartósan mélyszegénységben élők száma.

- *A települések közötti közlekedési kapcsolatok gyengék:* A szétaprózódott településstruktúra és a sok zsáktelepülés a térség sajátossága, ami nehezíti a munkába járást.
- *Nemzetközi kapcsolatok hiánya dél felé:* A horvát határ közelségéből fakadó lehetőségekkel a térség nem tud élni.
- *Turisztikai attrakciók hiánya:* A térség nem rendelkezik országosan meghatározó turisztikai vonzerővel, a programkínálat nincs összehangolva, a térség és településmarketing nem egységes.

Veszélyek:

- *Szűk spektrumú üzleti tevékenység:* A nagykereskedelem és az integráció hiánya valamint az együttműködések alacsony színvonala miatt a térség gazdasági kiszolgáltatott, a piaci változásokra nehezen tud reagálni.
- *A helyi termékek minőségi megfeleltetésének és a partnerségen alapuló együttműködések hiánya:* A bizonytalan értékesítési lehetőségek, az együttműködést, közös cselekvést övező rossz beidegződések veszélyt jelentenek.
- *Társadalmi, jövedelmi különbségek fokozódása:* Az öregedő népesség, a képzett, nyelveket beszélő lakosság elvándorlása, a mélyülő szociális válság negatívan befolyásolhatja a térség jövőjét.
- *Egyoldalú mezőgazdasági termelés:* A nagyüzemi gazdálkodás következtében a termőréteg erodálódik. A külső klimatikus hatások változása fokozza e folyamatot.

A SWOT analízis gazdaság/társadalom/környezet szerinti részletes bontását a 7. számú melléklet tartalmazza.

8. A stratégia beavatkozási logikája

A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összefoglalása

A LEADER beavatkozás a HFS-en keresztül, az SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A KAP ST-ben foglalt SWOT elemzés erősségeként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását. E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata.

A SWOT elemzésben erősségeként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít. Az elemzés gyengeségeként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit. A fenti erősségekre és gyengeségekre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A SWOT elemzésben gyengeségeként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei. Erre reagál az a szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások

infrastrukturális háttérének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai alapján a LEADER programnak fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképével összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

8.1 A stratégia jövőképe

A Kelet-Mecsek páratlan természeti adottságokkal rendelkezik, a térség apró falvai olyan történelmi hagyományokat őriznek, amelyekre méltán büszkék lehetnek az itt élők. E stratégia megvalósítása hozzájárul a térség gazdasági fejlődéséhez. Fontos célkitűzése a munkahelyteremtés és megtartás, továbbá a vállalkozási kedv és a vállalkozások versenyképességének növelése. A stratégia kiemelt célkitűzése az induló, vagy már működő, de tőkeszegény szervezetek, vállalkozások támogatása, melyek a fenntartható fejlesztések hatására további eredményeket tudnak elérni a térségi foglalkoztatási mutatók javításában. Mindez elősegíti a térségből való szakképzet, fiatal munkavállalók elvándorlásának mérséklését. Az egyesület szeretné elérni, hogy az itt élő lakosság számára vonzó legyen a térségben élni és dolgozni.

A közösség átfogó célkitűzése, hogy az eddigi hanyatló folyamatokkal szemben megőrizze lakosságát, fejlessze a közösségi élet feltételrendszerét, vonzó természeti és lakókörnyezetet hozzon létre, elősegítse a helyi gazdaságot alkotó önálló és hálózatosan együttműködő szereplők fejlődését.

A Zengő-Duna térségében a sikeres közösségeknek és vállalkozásoknak köszönhetően javul a térségben élők életminősége, javul a térség népességmegtartó képessége, nő a térség turisztikai vonzereje, versenyképessége. A térséget átfogó együttműködések tovább erősödnek, a minőségi helyi termékek és szolgáltatások köre tovább bővül.

8.2 A stratégia célhierarchiája

A vidéki térségekben a mikro- kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése cél indoklása:
A gazdaságfejlesztési elképzelések, célok nagyban elősegíthetik a térség versenyképességének növekedését, felzárkózását az országos átlaghoz. A gazdaságra irányuló céltudatos fejlesztések megoldást jelenthetnek a térség egyik legsúlyosabb problémájára, az elvándorlásra, mivel foglalkoztatási és megélhetési lehetőségek adódnak a térségben és így a képzett munkaerő nem vándorolna el a jobb megélhetés, munka reményében.

A helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése cél indoklása:

A Zengő-Duna térségében működő közösségek erősítése és fejlesztése a stratégia egyik fontos pillére. A helyi termékek jelenléte a térségben egyre növekvő tenedenciát mutat, egyre több a helyi termék vásár is, ezért mindenképpen szükségesnek tartja az egyesület, hogy támogassa a helyi termékek feldolgozását, előállítását, ehhez szükséges eszközök beszerzését támogató felhívás kiírását.

Ezen közösségek által végzett feladatok, elért eredmények kétségtelenül hozzájárulnak a térség sikeréhez, ismertségéhez. Emellett a térség rendelkezik mindazon szükséges természeti javakkal,

gazdálkodási tudással, melyeknek innovatív termékek előállítását, a helyi élelmiszer termékek létrejöttét, a helyben történő értékesítésük segítségét teszik lehetővé.

Az aktívabb társadalmi összefogás, az erősebb helyi identitás megteremtése, a közösségi gondolkodás és munkavégzés ösztönzése és ezek feltételeinek biztosítása cél indoklása:

Az ország több más régiójához hasonlóan az akcióterületen az együttműködésnek kevés hagyománya van, az előző rendszer egyes gazdasági és kulturális intézkedései miatt az emberekben még élnek a rossz beidegződések, a közös cselekvés, közös tulajdon, közös siker nem értékelhető kellőképpen. A partnerség kézzelfogható előnyeinek – így a kisebb beruházás, nagyobb hasznosulás, egyenrangúság a felek között stb. – bizonyításának, az együttműködési készségek fejlesztésének és az innovatív módszerek adaptálásának támogatása a Stratégia valamennyi célkitűzésében és valamennyi célkitűzésén átíelve kiemelkedően fontos.

A kedvezőtlen szociális helyzetben élők felzárkóztatásának ösztönzése, esélyegyenlőség és a társadalmi befogadás javítása cél indoklása:

A térségi humán erőforrás-fejlesztés fontos eszköz lehet a leszakadóban lévő társadalmi rétegek munkaerőpiacon történő elhelyezkedési esélyeinek javításában. Úgynevezett „Együtt-egymásért”-program keretében életvezetési, háztartási önellátást biztosító, konyhakerti, csecsemő- és gyermekgondozási, alapvető háztartási és mezőgazdasági ismeretek oktatásával életminőségük is fejlődhet. A támogatás célja a települések társadalmi fejlődésének támogatása, a térség számára fontos közösségi igények kielégítése, humán erőforrás fejlesztése, a munkaerőpiacra való visszajutás elősegítése.

„Az intézkedés kiegészíti a hátrányos helyzetű és a leghátrányosabb helyzetű járásokban működő HACs-ok által kidolgozott stratégiák társadalmi felzárkózási céljainak megvalósítását.

A specifikus célok szöveges indoklása:

Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés cél indoklása:

A gazdaságfejlesztési elképzelések, célok nagyban elősegíthetik a térség versenyképességének növekedését, felzárkózását az országos átlaghoz. A gazdaságra irányuló céltudatos fejlesztések megoldást jelenthetnek a térség egyik legsúlyosabb problémájára, az elvándorlásra, mivel foglalkoztatási és megélhetési lehetőségek adódnak a térségben és így a képzett munkaerő nem vándorolna el a jobb megélhetés, munka reményében. Emellett a térség rendelkezik mindazon szükséges természeti javakkal, gazdálkodási tudással, melyeknek innovatív termékek előállítását, a helyi élelmiszer termékek létrejöttét, a helyben történő értékesítésük segítségét teszik lehetővé.

Zengő-Duna térségében élők közösségi kezdeményezéseinek erősítése cél indoklása:

A Zengő-Duna térségében működő közösségek erősítése és fejlesztése a stratégia egyik fontos pillére. A közösségek által végzett feladatok, elért eredmények kétségtelenül hozzájárulnak a térség sikeréhez, ismertségéhez. További sikeres működésükhöz hozzájárulhat a célkitűzéshez kapcsolódó fejlesztési lehetőségek.

Együttműködő közösségek a Zengő-Duna térségében cél indoklása:

Az ország több más régiójához hasonlóan az akcióterületen az együttműködésnek kevés hagyománya van, az előző rendszer egyes gazdasági és kulturális intézkedései miatt az emberekben még élnek a rossz beidegződések, a közös cselekvés, közös tulajdon, közös siker nem értékelhető kellőképpen. A partnerség kézzelfogható előnyeinek – így a kisebb beruházás, nagyobb hasznosulás, egyenrangúság a felek között stb. – bizonyításának, az együttműködési készségek fejlesztésének és az innovatív módszerek adaptálásának támogatása a Stratégia valamennyi célkitűzésében és valamennyi célkitűzésén átíelve kiemelkedően fontos.

Életminőség javítása a Zengő-Duna térségében cél indoklása:

A térségi humánerőforrás-fejlesztés fontos eszköz lehet a leszakadóban lévő társadalmi rétegek munkaerőpiacon történő elhelyezkedési esélyeinek javításában. Úgynevezett „Együtt-egymásért”-program keretében életvezetési, háztartási önellátást biztosító, konyhakerti, csecsemő- és gyermekgondozási, alapvető háztartási és mezőgazdasági ismeretek oktatásával életminőségük is fejlődhet. A támogatás célja a települések társadalmi fejlődésének támogatása, a térség számára fontos közösségi igények kielégítése, humánerőforrás fejlesztése, a munkaerőpiacra való visszajutás elősegítése.

„Együtt-egymásért”-program: a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének elősegítése a Zengő-Duna térségében című LEADER intézkedéshez kapcsolódik az EFOP 1.7 - Az egymást erősítő, elmaradottságot konzerváló területi folyamatok megtörése intézkedés keretében kiírt pályázaton való HACS részvétel, partnerségben az együttműködő térségi önkormányzatokkal és civil szervezetekkel. Az intézkedés kiegészíti a hátrányos helyzetű és a leghátrányosabb helyzetű járásokban működő HACS-ok által kidolgozott stratégiák társadalmi felzárkózási céljainak megvalósítását.

9. Cselekvési terv

9.1 Az intézkedések leírása

1. Az intézkedés megnevezése: Helyi szereplők a fejlődés útján

2. Specifikus cél: Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés

3. Indoklás, alátámasztás:

A HFS 7. számú mellékletében szereplő SWOT analízis szöveges indoklásában leírtaknak megfelelően.

A térségben működő őstermelők, mikrovállalkozások, tőkehiánnyal küzdenek, ami meggátolja fejlődésüket, kapacitásuk növelését, piaci pozíciójuk erősítését. A fejlesztés célja az infrastrukturális fejlesztések és eszközbeszerzés támogatása, mely hozzájárul a hosszútávú fejlődésükhöz, versenyképességük növeléséhez, munkahelymegtartáshoz, új munkahelyek létrejöttéhez

4. A támogatható tevékenységek meghatározása:

Támogatható tevékenységek:

- épület, építmény építése/ felújítása/bővítése
- eszközbeszerzés
- Épület, építmény, technológiai rendszerének felújítása, korszerűsítése, megújuló forrásból származó energia előállítás berendezéseinek beépítése, energiahatékonyságot elősegítő fejlesztések
- gépbeszerzés (ide értve munkagép beszerzése, legfeljebb 60 kW teljesítményig)
Erőgép, gépjármű beszerzés (ideértve új erőgépek(ek) beszerzése legfeljebb 60 kW teljesítményig (quad, traktor, markoló beszerzése)
-

5. Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- a. Személygépjármű beszerzés
- b. Élő állat vásárlás
- c. Használt árucikkek beszerzése
- d. Támogatási jogosultságok megvásárlása
- e. Az üzleti tervben bemutatott projektben nem szereplő tevékenység
- f. Gondnoki lakás, szolgálati lakás, bérelt lakás, az ügyfél saját lakrész, megépítéséhez, felújításához, lakrészbe eszköz, berendezés beszerzése, bontott építési anyag beszerzése
- g. Közművek telekhatáron kívüli kiépítése
- h. Pályázatírás
- i. Motorral hajtott szárazföldi légi, vízi, és tehergépjárművek beszerzése (kivéve a felhívás pontjában foglaltak)
- j. Saját teljesítés
- k. Lakáscélú ingatlan fejlesztése
- l. 60 kW teljesítményt meghaladó munkagépek beszerzése
- m. Gépjármű beszerzése

6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.
- GINOP Plusz-1.2.2-22- Magyar Falu Vállalkozás-újraindítási Program támogatásától eltérően a KATA hatálya alá tartozó mikrovállalkozások is nyújthatnak be támogatási kérelmet
- GINOP Plusz-1.2.1-21-A mikro-, kis- és középvállalkozások modern üzleti és termelési kihívásokhoz való alkalmazkodását segítő fejlesztések támogatásától eltérően a maximum támogatási összeg 10 millió forint

7. A Jogosultak köre:

- Egyéni vállalkozó
- Mikrovállalkozás
- Magánszemély
- Östermelő
- Nonprofit korlátolt felelősségű társaság

8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Jogosultsági kritériumok:

- Magánszemély, östermelő kizárólag akkor adhat be projektet, amennyiben lakhelye 2024. január 1. előtt a Zengő-Duna HACS területén volt
- Mikrovállalkozás kizárólag akkor adhat be projektet, amennyiben székhelye/telephelye/fióktelepe 2024. január 1. előtt a Zengő-Duna HACS területén volt
- Lakóhellyel rendelkező magánszemély vállalja, hogy a támogatás megítélését követően az első kifizetési kérelem benyújtásának időpontjáig mellékállású egyéni vállalkozóvá válik, és

az egyéni vállalkozóvá válással együtt vállalja, hogy az első kifizetési kérelem benyújtásáig felveszi a vállalkozás tevékenységi köre közé azt a tevékenységet, amelyhez a fejlesztés kapcsolódik.

- Igazolás a Zengő-Duna Egyesület részéről, hogy a támogatást igénylő a projektleíró dokumentumot a támogatási kérelem benyújtása előtt a HACS irodába behozta
- A műveletet igénylő a támogatási kérelem benyújtását megelőzően részt vett legalább egy, a helyi felhívással kapcsolatos fórumon (Fórumok jelenléti íve alapján kerül ellenőrzésre)

Kiválasztási kritériumok:

- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzőit,
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, stb.),
- humán erőforrás.

9. Tervezett forrás:

- allokált forrás: 157.570.681 Ft
- támogatás intenzitása:
megújuló forrásból származó energia előállítás esetén: 65%
Eszköz-, gépbeszerzés és építési tevékenység esetén: 65 %
- projektméret korlátait: 200.000 Ft – 6.000.000 Ft
- a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás

10. A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. I. félév-2025. I. félév

11. A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap

12. Kimeneti indikátorok:

- támogatott projektek száma: 20-25 db
- kedvezményezettek száma:
 - o mikrovállalkozás: 10-15 db
 - o természetes személy: 5-8 db
 - o őstermelő: 2 db

1. Intézkedés megnevezése: Sokszínű közösségi élet

2. Specifikus cél: Zengő-Duna térségében élők közösségi kezdeményezéseinek erősítése

3. Indoklás, alátámasztás:

A HFS 7. számú mellékletében szereplő SWOT analízis szöveges indoklásában leírtaknak megfelelően.

A civil szervezetek és önkormányzatok kiváló közösség-szervező erejének köszönhetően jól fel tudják karolni a helyi kezdeményezéseket. A civil és önkormányzati erőnek köszönhetően a különböző igények könnyebben elő tudnak jönni, és a közösség számára hozzáférhetővé válni.

Különböző programok, rendezvények szervezésével erősíthető a helyi identitástudat, mellyel az elvándorlás is csökkenthető.

A civil szervezetek működésének, eszközellátottságuk támogatása elengedhetetlen cél.

4. A támogatható tevékenységek meghatározása:

Támogatható tevékenység:

- Szabadidős és kulturális rendezvények szervezése
- Tárgyi eszközök, technikai berendezések beszerzése
- Kiadványok készítése
- Táborok szervezése

5. Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- a. Személygépjármű beszerzés
- b. Élő állat vásárlás
- c. Használt árucikkek beszerzése
- d. Támogatási jogosultságok megvásárlása
- e. Mezőgazdasági üzemek beruházásai
- f. Motorkerékpár-, mezőgazdasági vontató beszerzése
- g. Mobilház, konténer, faház beszerzése
- h. A rendezvény lebonyolításához szükséges eszközök elhelyezésével kapcsolatos infrastruktúra, építési munkák

6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

Nem támogatható olyan tevékenység, amely más operatív program – VP, EFOP - keretében támogatható lett volna.

- FCA–KP–1–2022/3 - Civil szervezetek eszközbeszerzési támogatásától eltérően 2,5 millió forint a maximális támogatás összege
- FCA–KP–1–2022/4 - Civil szervezetek programszervezési támogatásától 2,5 millió forint a maximális támogatás összege
- Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7. Jogosultak köre:

- Nonprofit szervezetek: alapítványok és egyesületek, önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat.

8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Jogosultsági kritériumok:

- 2024. január 1. előtt bejegyzett nonprofit szervezetek (egyesület, alapítvány) adhatnak be támogatási kérelmet

- Igazolás a Zengő-Duna Egyesület részéről, hogy a támogatást igénylő a projektleíró dokumentumot a támogatási kérelem benyújtása előtt a HACS-hoz behozta

Kiválasztási kritériumok:

- a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése,
- projektterv minősége,
- a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzőit,
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, stb.),

9. Tervezett forrás:

- *allokált forrás: 60.000.000 Ft*
- *a támogatás intenzitása: 85%- csakis nem termelő beruházás esetén*
- *a projektméret korlátait: 100.000 Ft – 3.000.000 Ft*
- *a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás*

10. A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. I. félév-2025. I. félév

11. A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap

12. Kimeneti indikátorok:

- támogatott projektek száma: 15-25 db
- kedvezményezettek száma:
 - o Egyesület: 10 db
 - o Alapítvány: 10 db
 - o Önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat: 5 db

1. Az intézkedés megnevezése - Községi klubok létrehozása, fejlesztése

2. Specifikus cél: Együttműködő közösségek a Zengő-Duna térségében

3. Indoklás, alátámasztás:

A HFS 7. számú mellékletében szereplő SWOT analízis szöveges indoklásában leírtaknak megfelelően.

A forráshiánnyal küzdő önkormányzatok és civil szervezetek által működtetett közösségi klubok, illetve a közösségi, szociális, kulturális és életminőséget javító tevékenységek helyszínei az elmúlt évtizedekben jelentősen leromlott állapotba kerültek, eszközellátottságuk elavult. A lakosság közösségi és kulturális aktivitásának növelése érdekében támogatni szükséges azokat a beruházásokat, amelyek célja a közösségi klubok infrastrukturális megújítása, korszerű eszközökkel való felszerelése, valamint programjaik bővítése. Kiemelt cél, hogy a helyi lakosság különösen a gyermekek, fiatalok és idősek aktívan bekapcsolódjanak a klubok által kínált közösségi és kulturális kezdeményezésekbe.

4. Támogatható tevékenység:

Támogatható tevékenység:

- épület, építmény építése/ felújítása/bővítése
- eszközbeszerzés

5. Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- a. Személygépjármű beszerzés
- b. Élő állat vásárlás
- c. Használt árucikkek beszerzése
- d. Támogatási jogosultságok megvásárlása
- e. Mezőgazdasági üzemek beruházásai
- f. Az üzleti tervben bemutatott projektben nem szereplő tevékenység
- g. Gondnoki lakás, szolgálati lakás, bérlet lakás, az ügyfél saját lakrésze, megépítéséhez, felújításához, lakrészbe eszköz, berendezés beszerzése, bontott építési anyag beszerzése
- h. Közművek telekhatáron kívüli kiépítése
- i. Pályázatírás
- j. Saját teljesítés
- k. Lakáscélú ingatlan fejlesztése

6. Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

- Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.
- forrásai kapcsán, ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében.
- MFP-ÖTIK/2022-Önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok fejlesztése támogatástól eltérően nem csak az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok fejlesztése támogatható

7. A jogosultak köre:

- nonprofit szervezetek (egyesületek, alapítványok).
- önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati társulások

8. A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

Jogosultsági kritériumok:

- Nonprofit szervezet (egyesület, alapítvány) amelynek bejegyzett székhelye 2024. január 1. előtt a Zengő-Duna HACS illetékességi területén volt.
- A HACS illetékességi területén lévő önkormányzat.
- Igazolás a Zengő-Duna Egyesület részéről, hogy a támogatást igénylő a projektleíró dokumentumot a támogatási kérelem benyújtása előtt a HACS-hoz behozta

Kiválasztási kritériumok:

- a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzőit,
- a közösség bevonásának módja (projektgyűjtő adatlapok, stb.),
- fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság

9. Tervezett forrás:

- *allokált forrás: 66.000.000 Ft*
- *a támogatás intenzitása: 85%- csakis nem termelő beruházás esetén*
- *a projektméret korlátait: 300.000 Ft-6.000.000 Ft*
- *a támogatás módja: hagyományos költségelszámolás*

10. A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. I. félév-2025. I. félév

11. A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap

12. Kimeneti indikátorok:

- támogatott projektek száma: 15-20 db
- kedvezményezettek száma:
 - o Önkormányzatok, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati társulások, olyan gazdálkodó szervezetek, amelyekben az önkormányzat 100%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik: 10-15 db
 - o Nonprofit szervezetek: 5-10 db

9.2. Együttműködések

a) Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása

- HACS együttműködésben a megyében elszórtan megrendezett nyári gyerektáborok adatbázisát létre szeretnénk hozni, melyhez közös információs adatbázist, illetve közös felületen való megjelentetést szeretnénk rendelni.
Projekt tervezett költsége: 15 000 000 Ft
- Helyi Foglalkoztatási Paktum kidolgozásával és a megyei intézményrendszerhez kapcsolódási pontok kidolgozásával, szeretnénk térségünk rossz foglalkoztatási mutatóin javítani.
Projekt tervezett költsége: 4 000 000 Ft
- Finnországi (Central Karelian Jetina LEADER akciócsoport) és Erdélyi („Angustia” Felsőháromszéki LEADER akciócsoport) kapcsolataink továbbépítésével szeretnénk gazdasági és kulturális területeken közös projekteket elindítani, melyek kézműves

termékek, és helyi élelmiszerek köré épülő szolgáltatásfejlesztésekkel gazdaságunk és közösségek számára hozhatnak modellértékű megoldásokat.

Projekt tervezett költsége: 10 000 000 Ft

- A térség turisztikai szempontból szeretnénk csatlakozni a Bejárható Magyarország, a Mária Zarándokút és a Mecsek-Zselic Lovasútvonal kialakításának eszközével az országos lovas kezdeményezésekhez.

Projekt tervezett költsége: 6 000 000 Ft

- Bor térségek közötti-nemzetközi együttműködés - közös marketing - Villány-Siklós és a Mohács-Bóly Fehérborút mellett a horvát oldalon található Horvátország legsikeresebb fehérbor-termő területe, melynek boros gazdái között számos magyar nemzetiségű is található. Az akcióterületen működő borászok számára így ez egy fontos előrelépési lehetőség.

Projekt tervezett költsége: 5 000 000 Ft

- HACs együttműködésben szeretnénk folytatni a korábban elindított zöldség, gyümölcs, gyógy- és fűszernövény feldolgozás, vadhúsfeldolgozás, borpalackozás, turizmus projekteket. Itt együttműködünk több vállalkozóval, nonprofit szervezettel, önkormányzattal.

Projekt tervezett költsége: 6 000 000 Ft

- Baranya megyei vonatkozásban szeretnénk elindítani gasztró-turizmus témában megyei hálózatosodási munkát, melyben a baranyai HACs-okkal közösen e témakörben kidolgozásra kerülő kiadványok, applikációk, vagy egyéb reklámhordozó felületek közös létrehozása történne meg.

Projekt tervezett költsége: 15 000 000 Ft

Specifikus cél:

Együttműködési terveink, az alábbi (összes) specifikus céljaink elérését támogatják:

- Helyi gazdaság- és vállalkozásfejlesztés
- Zengő-Duna térségében élők közösségi kezdeményezéseinek erősítése
- Együttműködő közösségek a Zengő-Duna térségében
- Életminőség javítása a Zengő-Duna térségében

Indoklás, alátámasztás:

A 2014-2020-as időszakban 2 térségek közötti, 1 nemzetközi LEADER együttműködést valósítottunk meg.

b) Egyéb együttműködések megvalósítása
Az egyesület más együttműködést nem tervez.

9.3 Kommunikációs terv

Az egyesület öt fő célcsoportot határozott meg, ezek a következők:

- önkormányzatok
- vállalkozók, őstermelők
- civilek
- önkormányzatok
- mélyszegénységben rekedtek

A helyi közösség bevonása a tervezésbe különböző szinteken és mélységben történt az alábbiak szerint:

- E-mail küldése a tagoknak, adatbázisban szereplőknek HFS eseményekről
- Zengő-Duna hírlevél, <http://zengoduna.hu/> oldal
- Helyi televíziók: az egyesület a főbb HFS eseményeket a helyi médiában (Bóly TV, Mecseknádasdi Kábel TV és a Városi TV – Pécsvárad) népszerűsített.
- A stratégiaalkotási felkészülést a Zengő-Duna Egyesület 2021. májusában elkezdte. Kollégáink online kérdőívet állítottak össze, melyben 15 kérdésben mérték a 2014-2020 időszak felhívásainak sikerességét és a megfelelő kiírást.
- 2022.decemberében projektötlet adatlap került kiküldésre a HACS címlistájában szereplőknek, melyben kifejthették fejlesztési céljaikat és a projekt költségvetését.
- Fórumok: Az egyesület külön-külön fórumokat szervez mindhárom szférának, így tudjuk hatékonyan felmérni, elemezni az egyes szférák igényeit, törekvéseit, lehetőségeit. A fórumok nyíltak, bárki csatlakozhat hozzájuk.
- Helyi termék fórumok: Az egyesület kiemelt jelentőséget tulajdonított a helyi termékek fejlesztésének. Több együttműködés motorjaként részt vett egy térségi zöldség-gyümölcs feldolgozó üzem, egy borpalackozó üzem valamint egy vadhús-feldolgozó üzem kialakításában.
- Befogadó Közösség Munkacsoport: A kirekesztettség, és a mélyszegénység elleni stratégia kialakításáért egy munkacsoportot hoztunk létre a térségben dolgozó szociális szféra képviselőiből

A Stratégia megvalósításakor a pályázók és a széles nyilvánosság tájékoztatása a fórumokon, a hírlevélben, <http://zengoduna.hu/> oldalon és e-mailben történik.

Az egyesület fontosnak tartja a széles körű lakosság véleményének kikérését. Az egyesület online kérdőívet készített, illetve projektötlet adatlapokon kérte ki és mérte fel a lakosság igényeit.

A kommunikációval kapcsolatos feladatokat az egyesület munkaszervezetének három tagja vállalta magára. Az online kérdőívek és projektötlet adatlapok kiértékelését felosztották, fórumok, műhelymunkák szervezése is közös feladat, míg a Zengő-Duna Hírlevél szerkesztése a térségi menedzser 1 feladata.

Munkaszervezet-vezető: személyügyi szervező

2009-től részt vesz a Zengő-Duna Stratégiájának kialakításában, a LEADER TK körök eredményes megvalósításában. Kiépített kapcsolatrendszerének köszönhetően ismeri a térség mindhárom szférájának főbb szereplőit. Feladata a társadalmassági folyamat széles körű kiterjesztése: mélyinterjúk, fórumok, munkacsoportok koordinálása továbbá a jogi felügyelet biztosítása. 14 éves vidékfejlesztési gyakorlattal rendelkezik.

Térségi menedzser 1: műszaki oktató, közoktatás vezető. Feladata a civil és önkormányzati szereplők elérése, a társadalmisítási folyamatba való bevonása, az eredmények kiértékelése, stratégiába illesztése, továbbá a stratégiaalkotással kapcsolatos folyamat adminisztratív teendőinek ellátása. 10 éves vidékfejlesztési gyakorlattal rendelkezik.

Térségi menedzser 2: gazdasági agrármérnök - vidékfejlesztési szakirány, zöldség- gyümölcs feldolgozó szakmérnök. A munkatárs feladata a helyi gazdasági szereplőkkel közös stratégia kialakítása illesztése, a stratégia gazdasági ezen belül mezőgazdasági vonatkozásainak kidolgozása (pl. közösségi együttműködésen alapuló termelés lehetőségének vizsgálata, mezőgazdasági diverzitás elősegítése, mezőgazdasággal foglalkozó mikro vállalkozások támogatásának előkészítése). 3 éves vidékfejlesztési gyakorlattal rendelkezik.

Esemény megnevezése	Esemény helyszíne	Esemény időpontja
Kérdőív a 2014-2020-as időszak sikerességének mérése	online	2021. május
Projektötletek bekérése a kedvezményezettektől	online	2022. december
Fórumok szervezése	Bóly	2023.03.13
Fórumok szervezése	Pécsvárad	2023.03.21
Fórumok szervezése	Szederkény	2023.03.22
Fórumok szervezése	Mecseknádasd	2023.03.23
Interjú	Bólyi Kábel tv	2023.03.22
Befogadó Közösség munkacsoport ülése	Bóly	2023.01.17
Befogadó Közösség munkacsoport ülése	Pécsvárad	2023.02.14
Zengő-Duna Hírlevél	Zengő-Duna tagjainak, ügyfeleinek	2019- folyamatosan
E-mail küldése a HFS programokról	Zengő-Duna tagjainak, ügyfeleinek	2023. március-folyamatosan

3. táblázat: HFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenység ütemterv

HFS kommunikációs feladatok /Hónapok	Feladatok költsége (Ft)
Fórumok szervezése	500 000 Ft
Helyi termék fórumok	260 000 Ft
Befogadó Közösség munkacsoport ülése	180 000 Ft
Zengő-Duna Hírlevél	0
E-mail küldése a HFS programokról	0

4. táblázat: A kommunikációs tevékenység pénzügyi terve

9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek

A HACS saját projektet nem kíván megvalósítani a 2023-2027-es időszakban.

10. Monitoring és Indikátorok

A monitoring folyamatok eredményeinek révén az Európai Bizottság értékes információkhoz jut, amelyek:

- elemzési szempontból szilárdan megalapozzák a jövőbeni szakpolitikai tervezőmunkát;
- segítséget nyújtanak a szakpolitikai célkitűzések és a programok célkitűzéseinek kidolgozásához, a későbbiekben pedig eszközül szolgálnak a kitűzött célok hosszú távú megvalósulásának mérése során.

37

A monitoring megfelelő végrehajtásának feltétele, hogy a szakpolitikai célkitűzések és a tervezett intézkedések összhangban legyenek egymással. A kiegyensúlyozott területfejlesztés, során hangsúlyos szerepet kap a foglalkoztatás és növekedés előmozdítása, illetve a szegénység visszaszorítása a vidéki térségekben.

A közös kereten belül végzett értékelés a szakpolitikai intervenciók intézkedések hatását hivatott felmérni. Az értékelés tényekkel szolgál a döntéshozatali munkához, és javítja a KAP keretében végrehajtott intervenciók intézkedések hatékonyságát, hasznosságát és eredményességét. Ezen túlmenően az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot is növeli, és előmozdítja a kapcsolódó tanulási folyamatokat.

Annak érdekében, hogy az értékelések szerves részét képezzék a szakpolitikai döntéshozatali folyamatnak, és teljesüljenek az előírt referenciaértékek, a Bizottság iránymutatásokat és eszköztárat dolgozott ki a jogalkotás minőségének javítása érdekében, melyek követelményeket fogalmaznak meg, és ismertetik a bevált módszereket a KAP kiértékelésére vonatkozóan.

2021. december 6-án az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a KAP-stratégiai tervekhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló (EU) 2021/2115 rendeletet. Ez a rendelet létrehozta a teljesítmény-, monitoring és -értékelési keretet, amelyet 2023 és 2027 között kell majd alkalmazni a közös agrárpolitikára vonatkozóan.

A teljesítmény-, monitoring és -értékelési keret elősegíti, hogy a szakpolitikai hangsúly a szabályoknak való megfelelésről a teljesítményre és az eredményekre helyeződjön át. Ez az új teljesítményalapú teljesítési modell közös teljesítménymutatókat alkalmaz.

Ezek közé a közös teljesítménymutatók közé tartoznak a következő indikátorok:

- kimeneti mutatók, amelyek a KAP végrehajtásának nyomon követésére fognak szolgálni;
- eredménymutatók, amelyek segítségével figyelemmel lehet kísérni, milyen előrelépést érnek el az uniós országok az előre kitűzött célértékek teljesítése terén;
- kontextus- és hatásmutatók, amelyek használatával meg lehet állapítani, hogy általánosságban hogyan teljesít, a szakpolitika a KAP célkitűzéseire képest.

A HACS-okra vonatkozó adatok

- A HACS tervezési területével lefedett települések száma, a lakossági adatok (a HACS területének népességére vonatkozó információ).
- A HACS tagjainak teljes száma az alábbi bontás szerint:
 - azok amelyek valamely közigazgatási szervet képviselnek;

- azok, amelyek helyi magángazdasági érdekeket képviselnek (például gazdasági szervezetek, helyi vállalkozások stb.);
- azok, amelyek helyi szociális érdekeket képviselnek (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.), valamint
- az egyéb eltérő kategóriákba sorolható tagok.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok teljes száma szervezettípus szerinti bontásban:
 - azon tagok száma, akik valamely közigazgatási szervet képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi magángazdasági érdekeket (például gazdasági szervezeteket, helyi vállalkozásokat stb.) képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi szociális érdekeket (például nem kormányzati szervezeteket, helyi egyesületeket stb.) képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek az egyéb eltérő kategóriákba sorolhatóak.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok neve.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó tagok életkora, kiemelten a fiatalok száma a HACS döntéshozó testületében, 41. életévét be nem töltött személy.

A HACS-ok tevékenységeire vonatkozó adatok

- A HACS által végrehajtott műveletek száma összesen (a HF-ek keretében kibocsátott TO-kban szereplő kedvezményezettek megbontása jogi státusz szerint):
 - a magánszemélyek vagy vállalkozások által végrehajtott műveletek száma;
 - a közigazgatási szervek által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi magángazdasági érdekek képviselői (például vállalkozói szövetségek, kereskedelmi kamara stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi szociális érdekek képviselői (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a kutatási szervezetek által végrehajtott műveletek száma;
 - a több, különböző típusú szereplő által közösen végrehajtott műveletek száma;
 - eltérő kategóriákba tartozó szereplő által végrehajtott műveletek száma.
- A HACS által végrehajtott interregionális együttműködési projektek száma.
- A HACS által végrehajtott transznacionális együttműködési projektek száma.
- A tudástranszferhez kapcsolódó műveletek száma, beleértve a fenntartható, gazdasági, társadalmi, környezeti és éghajlatbarát teljesítményre vonatkozó tanácsadást, képzést és tudáscserét.
- A termelői szervezetekkel, a helyi piacokkal, a rövid ellátási láncokkal és a minőségi rendszerekkel kapcsolatos műveletek száma, beleértve a beruházások támogatását, a marketingtevékenységeket stb.
- A megújuló energia-termelési kapacitásokhoz kapcsolódó műveletek száma, beleértve a biomassza alapú energiatermelés kapacitásaihoz kapcsolódó műveleteket is.
- A környezeti fenntarthatósághoz, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben.
- A munkahelyteremtő műveletek száma.
- A vidéki vállalkozásokat – többek között a biomassza alapú gazdaság területén működő vállalkozásokat – támogató műveletek száma.
- Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.

- A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
- Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

10.1 Monitoring

A közös kereten belül végzett monitoring kulcsfontosságú információkkal szolgál a KAP végrehajtásáról. Az Európai Bizottság szorosan nyomon követi a mezőgazdasági piacok alakulását, a vidékfejlesztés terén jelentkező fejleményeket és a KAP forrásainak felhasználását.

39

Az akciócsoport a HFS megvalósulását folyamatosan nyomon követi. Az elnökségi üléseken a munkaszervezet beszámol az előző időszak eseményeiről, kiemelten a beérkezett/támogatott/kifizetett projektek számáról, forrásigényéről. A pályázókkal a kapcsolat folyamatos, a pozitív és negatív visszajelzéseket az elnökség egyaránt értékeli és szükség esetén közbeavatkozik.

Az adatok gyűjtésére pályázonként, értékelésére pedig a specifikus célok szintjén kerül sor. Az adatgyűjtés folyamatos, az értékelés éves szinten egyszer történik, az egyesület pénzügyi beszámolójának elfogadási határidőjéhez igazítva.

A helyi akciócsoport tevékenységének értékelése a saját források lekötése, a beérkező projektötletek, illetve pályázatok, valamint a nem saját források érdekében végzett pályázatírói tevékenységet jellemző adatok alapján történik. Az adatok értékelésére éves szinten az éves beszámolóval együtt, kerül sor.

A HFS évente értékelésre és felülvizsgálatra kerül, a közgyűlés számára bemutatásra kerülnek az elmúlt év főbb eredményei, tapasztalatai, problémái és a módosító javaslatok. Az akciócsoport közgyűlése hagyja jóvá a HFS éves értékelését és módosítását.

10.2. Az indikátorok megadása

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Képzésben, tanácsadásban, ismeretcsereben résztvevők száma	R.1 ^{PR} A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlattal és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcsereben vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma	személyek száma	-	-	-	-	-	-	-
Termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok száma	R.10 ^{PR} Az ellátási lánc szervezetségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-
Éghajlattal kapcsolatos beruházások	R.27 Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben	műveletek száma	0	0	0	0	1	0	0
Új munkahelyek száma	R.37 Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott	fő	0	0	0	2	1	0	0

	új munkahelyek (önfoglalkoztatás is, de a projekt kiépítéséhez szükséges munka nem)	teljes munkaidős egyenérték							
A KAP támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok száma	R.39 A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biomassza alapú gazdaságok száma	gazdaságok száma	0	0	0	1	0	0	0
A támogatott „okos falu” stratégiák száma	R.40 A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falu” stratégiák száma	„okos falu” stratégiák száma	-	-	-	-	-	-	-
A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság száma	R.41 ^{PR} Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP- támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya	fő	-	-	-	-	-	-	-
Rendezvényeken résztevők száma + felzárkóztatási projektek érintettjeinek száma	R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	fő	0	0	0	10	10	10	0
Beszerzett eszközök száma	A projekt keretében beszerzett eszközök száma	db	0	0	0	12	12	0	0
Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db	0	0	0	10	10	0	0
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	db	0	0	0	4	6	0	0
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db	0	0	0	4	4	0	0
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósult rendezvények száma	db	0	0	0	10	10	0	0

- A vidéki vállalkozásokat – többek között a biomassza alapú gazdaság területén működő vállalkozásokat – támogató műveletek száma.
- Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.
- A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
- Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

11. Indikatív pénzügyi terv

a) A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen	%
1.	Helyi szereplők a fejlődés útján	0	57	50	50	0	157	55,48
2.	Sokszínű közösségi élet	0	30	30	0	0	60	21,20
3.	Közösségi klubok létrehozása	0	30	36	0	0	66	23,32
	Összesen						283	100

b) A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen
Működési költségek	0	20	20	20	21	81
Animációs költségek	0	0,5	0,5	1	1	3
Egyéb tervezett bevételek	0	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Összesen	0	20	20	21,5	22,5	86

1. számú melléklet: A HACs összetételének részletes bemutatása

1. számú melléklet- A HACs összetételének részletes bemutatása

A HACs és munkaszervezetének jogi formája, a megalakulás dátuma, fő tevékenységi körök

A Zengő-Duna Helyi Közösség 2007. szeptember 12-én alakult meg az önkormányzatok 40%-os, a civil szervezet 35%-os, valamint a vállalkozások 25 %-os részvételével. Az Egyesület azzal a szándékkal jött létre, hogy vidékfejlesztési, gazdaságfejlesztési programot dolgozzon ki a teljes tervezési területre.

A 2014-2020-as időszakban a egyesület által lefedett terület a Pécsváradi, Bólyi járásokat és a Pécsi járás három települését (Berkesd, Szilágy, Pereked) foglalja magában.

A két járás Baranya megye keleti részén helyezkedik el, északon Tolna megye határolja. A két járás területe összesen 503,91 km². A közösséget alkotó két járás népességszáma összesen 23.929 fő (2022.01.01 KSH adatok szerint).

A közösség által lefedett terület folytonos, a képviselt települések száma 36.

Egyesületünk hivatott arra, hogy az akcióterületen lebonyolítsa az Együttműködési megállapodás alapján a LEADER program kapcsán elvégzendő szakmai feladatokat, közreműködjön a forráselosztásban és a kérelemkezelésben.

Az egyesület céljai többek között:

- A vidéki területeken történő változások támogatása a gazdálkodási tevékenységek nem mezőgazdasági tevékenységek felé történő diverzifikálása és a nem mezőgazdasági ágazatok fejlesztése, a foglalkoztatás elősegítése, az alapszolgáltatások javítása, beleértve az információs és kommunikációs technológiákhoz való helyi hozzáférést, és a vidéki területeket vonzóbbá tévő beruházások végrehajtása révén a gazdasági és társadalmi visszaesés és a vidék elnéptelenedése felé mutató tendenciák visszafordítása érdekében.
- Vidéki gazdaságra vonatkozó, egyéb helyi kezdeményezésein alapuló intézkedések bevezetése.
- A szélesebb értelemben vett vidéki gazdaságra és lakosságra irányuló intézkedések közötti területi koherenciát és szinergiát megerősítése a helyi stratégiákon keresztül.

A célok megvalósítása érdekében az Egyesület tevékenységei:

- az érintett területre vonatkozó tanulmányok készítése;
- a területre és a helyi fejlesztési terv vonatkozó tájékoztatásra irányuló intézkedések;
- a helyi fejlesztési terv előkészítésében és végrehajtásában közreműködő személyzet képzése;
- promóciós rendezvények és vezetőképzés;
- helyi fejlesztési terv végrehajtása.
- jól azonosított szubregionális vidéki területekre irányuló területalapú, helyi fejlesztési stratégiák kidolgozása, multiszektorális tervezése és végrehajtása, a helyi gazdaság különböző ágazatainak szereplői és projektjei közötti kölcsönhatáson alapulva;
- helyi köz- és magánszférabeli partnerségek kialakítása;
- a helyi fejlesztési stratégiák megvalósítására vonatkozó döntéshozatal;
- az Egyesület működtetésével kapcsolatos adminisztratív feladatok és tevékenységek ;
- a helyi fejlesztési terv/stratégia megvalósításának pénzügyi igazgatása;
- részvétel a belföldi és az európai hálózatok találkozóin;
- a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott animációs és hálózati feladatok teljesítése;
- (networking) feladatok teljesítése;

- Helyi Fejlesztési Stratégiára vonatkozó információszolgáltatás;
- az emberi erőforrások fejlesztése a helyi együttműködés és partnerség elősegítés érdekében;
- konfliktuskezelés;
- a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítását célzó projektek vonatkozásában a több szektorra kiterjedt együttműködések ösztönzése és támogatása;
- az Egyesület tevékenységének népszerűsítése;
- a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításában résztvevő partnerek képzése;
- az Egyesület tagjainak képzése a Helyi Fejlesztési Stratégia végrehajtása érdekében;
- az érintett területekre vonatkozó tanulmányok készítése;
- az Egyesület képviselete különböző tanácskozáson és eseményeken
- projektmenedzsment tevékenység és tanácsadás
- területfejlesztés, településfejlesztés, vidékfejlesztés
- hátrányos helyzetű csoportok társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése
- környezetvédelem, természetvédelem
- kulturális örökség megóvása, műemlékvédelem
- kulturális tevékenység

Egyik kiemelt feladatunk a Leader közösségi fejlesztések koordinálása, program-előkészítése, lebonyolítása és elkészítése és további EU forrás felkutatása és szerzése, valamint a hozzájárulás segítése tanácsadással, információszolgáltatással. Tevékenységünket hazai és külföldi fórumokon is szeretnénk bemutatni, szakmai kapcsolatokat ápolunk több külföldi Leader csoporttal. Mivel a „Zengő-Duna” Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület az ország azon térségében fejt ki tevékenységét, amely az egyik leghátrányosabb helyzetű, legkedvezőtlenebb gazdasági feltételekkel rendelkező terület, ezért másik kiemelt célunk azon gazdasági erőforrások feltérképezése, amelyek a térségben élő és működő vállalkozások, gazdálkodó szervezetek, illetve mezőgazdasági termelők, vállalkozók tevékenységét erősítik, segíti piacra jutásukat.

Az ügyfélszolgálat mellett az egyesület honlapja (<http://zengoduna.hu/>), valamint az önálló közösségi facebook oldala (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100064779304056>) biztosít folyamatos tájékoztatói lehetőséget. A honlapon az aktuális hírek mellett megtalálhatóak a pályázati lehetőségek, a helyi fejlesztési stratégiához kapcsolódó rendezvények.

A HACS összetétele

A HACS tagsága civilszférából, üzleti szférából és közszférából kikerülő tagok alkotják. A HACS két kistérség területén helyezkedik el, 2013. január 1-ig, amikor is a járások létrehozásával a terület megváltozott. A Bólyi és Pécsváradi Járás valamint a Pécsi Járás 3 település területét fedi le.

Az Elnökség az Egyesület döntéshozó szerve, amely 10 tagból áll, a közgyűlés választja meg 5 évre. Az Elnök minden esetben tagja az Elnökségnek. Az Elnökségbe 4 tagot a közszféra tagozatból, 3 tagot a civil szféra tagozatból és 3 tagot az üzleti tagozatból választ a közgyűlés. Százalékos arányban kifejezve az Elnökség 40%-a a közszférából, 30-30%-a pedig a civil- és közszférából kerül megválasztásra. Az Elnökség saját ügyrendje szerint működik, de legalább évente két alkalommal ülésezik. Az Elnökség összehívására, az ülések dokumentálására, a Közgyűlésre vonatkozó rendelkezések irányadók.

Az Elnökség hatáskörébe tartozik a Közgyűlés által hatáskörébe utalt feladatok ellátása, valamint a Közgyűlés összehívását nem igénylő egyéb döntési jogkörök

Az Elnökség ülései nyilvánosak.

A HACS tagjai

(1) Az Egyesületnek pártoló, tiszteletbeli és rendes tagjai lehetnek. A felvételi eljárás a tagjelölt belépési nyilatkozatának, az Elnökséghez való eljuttatásával kezdődik. A tagfelvételtől a Közgyűlés dönt.

(2) Az Egyesületnek tagja lehet minden olyan természetes és jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, akik illetve amelyek lakcíme, székhelye, vagy telephelye a Bólyi, Pécsi vagy Pécsváradi járás valamely településén van (Apátvarasd, Babarc, Belvárdgyula, Berkesd, Bóly, Borjád, Erdősmecke, Erzsébet, Fazekasboda, Geresdlak, Hásságy, Hidas, Kátoly, Kékesd, Kisbudmér, Liptód, Lovászhetyén, Máriakéménd, Martonfa, Mecseknádasd, Monyoród, Nagybudmér, Nagypall, Óbánya, Ófalu, Olasz, Pécsváradi, Pereked, Pócsa, Szajk, Szederkény, Szellő, Szilágy, Töttös, Versend, Zengővárkony) egyetért az Egyesület céljaival, elfogadja az alapszabályt, rendszeresen fizeti a tagdíjat.

A szervezetek képviselőik útján vesznek részt az egyesületben.

(3) Az Egyesületnek természetes és jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság pártoló és rendes tagjai lehetnek.

(4) A tagok felvétele belépési nyilatkozat, alapján történik. A tagokat az Elnökség nyilvántartásba veszi és a rendelkezésre álló adatokat az adatvédelmi szabályoknak megfelelően őrzi.

Pártoló tag, az, az Egyesületnél szavazati joggal nem rendelkező természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, aki az Egyesület célkitűzéseivel egyetért, azok eléréséhez anyagi támogatást nyújt, tanácskozási joggal vehet részt az egyesület szerveinek ülésein.

A 18. életévét be töltött rendes tag választhat, és az életkori sajátosságainak megfelelően tisztségviselővé választható.

Tiszteletbeli tag az a közéleti, társadalmi tevékenységével kitűnt, nagykorú, bármely természetes, vagy jogi személy, akinek a munkássága példaképül állítható az egyesület tagjai elé. A tiszteletbeli tagot az Elnökség javaslatára a Közgyűlés választja meg. Tiszteletbeli tagsági jogviszony a leendő tiszteletbeli tag kifejezett elfogadó nyilatkozatával jön létre. Tanácskozási joggal vehet részt az egyesület szerveinek ülésein.

(5) A rendes tag jogai:

- a) Az Egyesület nagykorú természetes személy tagja az Egyesület bármely tisztségére, 18. év alatti tagja életkori sajátosságának megfelelő tisztségre megválasztható, amennyiben nem esik a jogszabályban megfogalmazott korlátozások hatálya alá.
- b) Személyesen részt vehet az Egyesület Közgyűlésének munkájában, egyéb ülésein, rendezvényein. Felszólalhat, szavazati jogával élhet.
- c) Javaslatokat, indítványokat tehet, kezdeményezhet.
- d) Kérdést intézhet az Egyesület szerveihez és tisztségviselőihez és arra 30 napon belül érdemi választ kell kapjon.
- e) Igénybe veheti az Egyesület szolgáltatásait, élhet a tagságot megillető kedvezményekkel.
 - Alanyi jogon látogathatja az Egyesület rendezvényeit
 - Kérvenyezheti az Egyesület fenntartásában működő intézmény szolgáltatásainak kedvezményes igénybevételét
 - A közgyűlés döntése alapján az Egyesület céljait szolgáló továbbképzésen részt vehet.
- f) Jogosult betekinteni az Egyesület irataiba a következők betartásával:
 - az egyesület működésével kapcsolatos iratokba az Elnökkel történő egyeztetést követően betekinthez;
 - a betekintést kérő kötelezettséget vállal mások személyiségi jogainak tiszteletben tartására és a törvényes működés tekintetében az Egyesület ügyeiben a titoktartásra;

- az iratok a titkársági irodában tekinthetők meg az Elnök jelenlétében;
- a személyiségi jogokat és az egyesület gazdasági érdekeit nem sértő iratokról az Elnök engedélyével másolat készíthető.

(6) A rendes tag kötelezettségei:

- a) Az Egyesület céljainak megvalósításában való aktív közreműködés.
- b) Az Egyesület alapszabályának és közgyűlési határozatok rendelkezéseinek betartása.
- c) A tagdíj rendszeres befizetése.
- d) Az Egyesületet erkölcsi támogatása, a kívülállók tájékoztatása annak feladatáról, jellegéről.
- e) Nem veszélyeztetheti az Egyesület céljainak megvalósítását.

(7) A pártoló tag jogai:

- a) Tanácskozási joggal való részvétel az Egyesület szerveinek ülésein.
- b) Az Egyesület szolgáltatásainak igénybevétele.

(8) A pártoló tag kötelezettségei:

A pártoló tag köteles az alapszabályban, valamint a Közgyűlési határozatokban előírtakat betartani.

A pártoló tag köteles az Egyesület Közgyűlése által meghatározott tagdíj 50%-át, illetve egyéb vagyoni hozzájárulást a megadott határidőre befizetni.

(9) A tiszteletbeli tag jogai:

A tiszteletbeli tag jogosult tanácskozási joggal részt venni az Egyesület szerveinek ülésein.

A tiszteletbeli tag jogosult az Egyesület Közgyűlésén felszólalni, véleményt nyilvánítani.

A tiszteletbeli tagot tagdíj és egyéb kötelezettség nem terhel.

(10)

Az Egyesület tagja nem lehet:

- a. Az a nagykorú személy lehet, akinek cselekvőképességét a tevékenysége ellátásához szükséges körben nem korlátozták.
- b. Az, akit bűncselekmény elkövetése miatt jogerősen szabadságvesztés büntetésre ítélték, amíg a büntetett előléthez fűződő hátrányos következmények alól nem mentesült.
- c. Az, akit e foglalkozástól jogerősen eltiltottak. Akit valamely foglalkozástól jogerős bírói ítélettel eltiltottak, az eltiltás hatálya alatt az ítéletben megjelölt tevékenységet folytató egyesület tagja nem lehet.
- d. Az eltiltást kimondó határozatban megszabott időtartamig nem lehet egyesület tagja az, akit eltiltottak a vezető tisztségviselői tevékenységtől.
- e. A vezető tisztségviselők és közeli hozzátartozói nem lehetnek többségben az egyesület elnökségében, felügyelőbizottságában.

A közhasznú szervezet megszűnését követő három évig nem lehet más közhasznú szervezet vezető tisztségviselője az a személy, aki korábban olyan közhasznú szervezet vezető tisztségviselője volt – annak megszűnését megelőző két évben legalább egy évig –,

- a) amely jogutód nélkül szűnt meg úgy, hogy az állami adó- és vámhatóságnál nyilvántartott adó- és vámtartozását nem egyenlítette ki,
- b) amellyel szemben az állami adó- és vámhatóság jelentős összegű adóhiányt tárt fel,
- c) amellyel szemben az állami adó- és vámhatóság üzletlezárás intézkedést alkalmazott, vagy üzletlezárást helyettesítő bírságot szabott ki,
- d) amelynek adószámát az állami adó- és vámhatóság az adózás rendjéről szóló törvény szerint felfüggesztette vagy törölte.

A vezető tisztségviselő, illetve az ennek jelölt személy köteles valamennyi érintett közhasznú szervezetet előzetesen tájékoztatni arról, hogy ilyen tisztséget egyidejűleg más közhasznú szervezetnél is betölt.

A tagsági viszony megszűnése

(1) A tagsági jogviszony megszűnik

- a) a tag kilépésével;
- b) a tagsági jogviszony egyesület általi felmondásával;
- c) a tag kizárásával;
- d) a tag halálával vagy jogutód nélküli megszűnésével.

A tag tagsági jogviszonyát az egyesület képviselőjéhez intézett írásbeli nyilatkozattal bármikor, indokolás nélkül megszüntetheti.

(2) A tag az Egyesületből az Elnökséghez címzett írásbeli bejelentéssel bármikor kiléphet.

A bejelentés megtételével tagsági viszonya minden további intézkedés nélkül megszűnik, az Egyesület és a kilépett tag azonban, a tagnak járó esetleges járandóságokkal (költségtérítés, stb.) és kötelezettségekkel (befizetési kötelezettség, stb.) a kilépés napjáig terjedően elszámolni tartozik.

(3) a) A tagnak jogszabályt, az egyesület alapszabályát vagy közgyűlési határozatát súlyosan vagy ismételten sértő magatartása esetén az elnökség - bármely egyesületi tag vagy egyesületi szerv kezdeményezésére - a taggal szemben kizárási eljárást folytathat le, ha az alapszabály a tisztességes eljárást biztosító szabályokat meghatározta.

b) A tag kizárását kimondó határozatot írásba kell foglalni és indokolással kell ellátni; az indokolásnak tartalmaznia kell a kizárás alapjául szolgáló tényeket és bizonyítékokat, továbbá a jogorvoslati lehetőségről való tájékoztatást. A kizáró határozatot a taggal közölni kell.

c) Az alapszabály a kizáró határozat ellen fellebbezési lehetőséget biztosíthat, ebben az esetben az alapszabályban rendelkezni kell a fellebbezési eljárásról és a fellebbezést elbíráló egyesületi szervről.

(4) Az Elnökség határozattal a tagok sorából törli az elhunyt tagot, a jogutód nélkül megszűnt jogi személyt, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságot, és törli azt, aki a tagra vonatkozó alapszabályi rendelkezéseknek nem felel meg, vagy a tagdíjjal három hónapnál tovább hátralékban van, és az Elnökség írásbeli tagdíjhátralék rendezésére felhívó, postai úton kézbesített felszólító levelére, annak kézhezvételétől számított 15 napon belül tagdíjhátralékát nem rendezi. A törlést kimondó határozat ellen 15 napon belül az Egyesület Közgyűléséhez lehet fellebbezni. A fellebbezésnek halasztó hatálya van.

Az Elnökség a törlésről a soron következő közgyűlésen a tagokat tájékoztatja.

(5) Az Elnökség határozattal a tagok sorából törli az elhunyt pártoló tagot, a jogutód nélkül megszűnt jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság pártoló tagot és törli azon pártoló tagot is, aki a pártoló tagra vonatkozó alapszabályi rendelkezéseknek nem felel meg, vagy a pártoló tagokra vonatkozó tagdíjjal három hónapnál további hátralékban van, és az Elnökség írásbeli tagdíjhátralék rendezésére felhívó, postai úton kézbesített felszólító levelére, annak kézhezvételétől számított 15 napon belül tagdíjhátralékát nem rendezi.

A törlést kimondó határozat ellen 15 napon belül az Egyesület Közgyűléséhez lehet fellebbezni. A fellebbezésnek halasztó hatálya van. Az Elnökség a törlésről a soron következő Közgyűlésen a tagokat tájékoztatja.

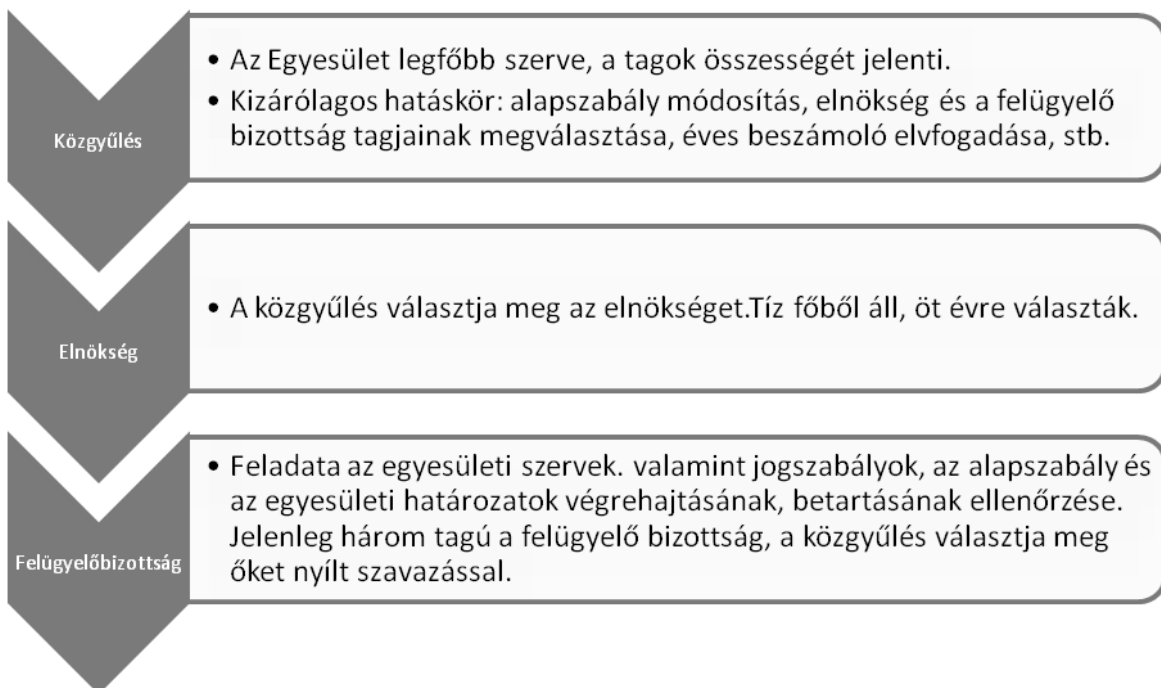
A pártoló tag az Egyesületből az Elnökséghez címzett írásbeli bejelentéssel bármikor kiléphet. A bejelentés megtételével pártoló tagsági viszonya minden további intézkedés nélkül megszűnik, az Egyesület és a kilépett pártoló tag azonban a pártoló tagnak járó esetleges járandóságokkal (költségtérítés, stb.) és kötelezettségekkel (befizetési kötelezettség, stb.) a kilépés napjáig terjedően elszámolni tartozik. A Közgyűlés határozattal kizárhatja azt a pártoló tagot, aki az Egyesület céljainak megvalósítását jelentősen veszélyezteti, vagy azzal ellentétes magatartást tanúsít. A kizárást a tagok 1/3-a, vagy az Elnökség kezdeményezheti. A Közgyűlés a jelenlévők 2/3-os többségével dönt a kizárásról. A döntés ellen fellebbezésnek helye nincs. Jogorvoslattal a szervezet székhelyén működő Megyei Bírósághoz lehet fordulni.

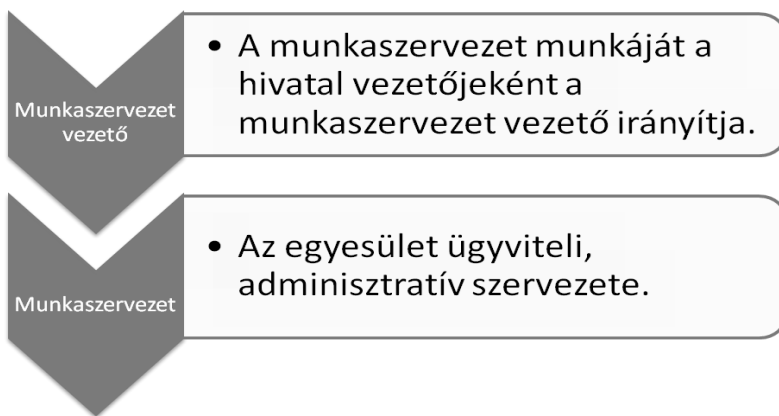
(6) A tiszteletbeli tagság megszűnik az Elnökséghez címzett írásbeli bejelentésre, a tiszteletbeli tag halálával, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság tiszteletbeli tagsága esetén annak jogutód nélküli megszűnésével. A tiszteletbeli tag az Egyesületből írásbeli bejelentéssel bármikor kiléphet. A bejelentés megtételével tiszteletbeli tagsági viszonya minden további intézkedés nélkül megszűnik, az Egyesület és a kilépett tiszteletbeli tag azonban, a tiszteletbeli tagnak járó esetleges járandóságokkal (költségtérítés, stb.), a kilépés napjáig terjedően elszámolni tartozik.

A pártoló és a tiszteletbeli tagsági jogviszony halál, vagy jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság jogutód nélküli megszűnése esetén, az Elnökség határozattal törli a tagot az Egyesület tagjainak névsorából.

A HACS tervezett szervezeti felépítésének bemutatása

Az egyesület szervezeti felépítésének ábrája

Az egyes szervezeti egységek, funkciók szerepének és felelősségi körének bemutatása

Az Egyesület legfőbb szerve a Közgyűlés. A Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik a tisztségviselők megválasztása, az alapszabály módosítása, az éves beszámoló, zárszámadás, közhasznúsági melléklet, és jelentés az éves program és a költségvetés elfogadása, a tagdíj mértékének megállapítása, valamint szakmai hálózatok létrehozása.

Az Egyesület ügyintéző és képviselői teendőit, az operatív feladatok elvégzését az Elnökség irányítja és látja el.

Az Elnökség feladatai:

- az egyesület napi ügyeinek vitele, az ügyvezetés hatáskörébe tartozó ügyekben a döntések meghozatala;
- a beszámolók, közhasznúsági melléklet előkészítése és azoknak a közgyűlés elé terjesztése;
- az éves költségvetés elkészítése és annak a közgyűlés elé terjesztése;
- az egyesületi vagyon kezelése, a vagyon felhasználására és befektetésére vonatkozó, a közgyűlés hatáskörébe nem tartozó döntések meghozatala és végrehajtása;
- az egyesület jogszabály és az alapszabály szerinti szervei megalakításának és a tisztségviselők megválasztásának előkészítése;
- a közgyűlés összehívása, a tagság és az egyesület szerveinek értesítése;
- az ügyvezető szerv által összehívott közgyűlés napirendi pontjainak meghatározása;
- részvétel a közgyűlésen és válaszadás az egyesülettel kapcsolatos kérdésekre;
- a tagság nyilvántartása;
- az egyesület határozatainak, szervezeti okiratainak és egyéb könyveinek vezetése;
- az egyesület működésével kapcsolatos iratok megőrzése;
- az egyesületet érintő megszűnési ok fennállásának mindenkori vizsgálata és annak bekövetkezte esetén az e törvényben előírt intézkedések megtétele; és
- az alapszabály felhatalmazása alapján a tag felvételéről való döntés.
- Munkaszervezet vezetéséért felelős Munkaszervezet vezető kiválasztása;
- dönt a helyi vidékfejlesztési stratégia/terv végrehajtása során felmerült delegált feladat ellátásával összefüggő, Munkaszervezet vezető által összeállított kérelem elfogadásáról, esetleges
- visszautalásáról;
- dönt az Elnök által felterjesztett támogatási rangsor(ok) alapján a forrás(ok) allokációjáról;
- utasítja az Elnököt a forrásallokáció során feltárt eljárási hibák javítására
- Jóváhagyja a Szervezeti és Működési Szabályzatot (SZMSZ), javaslatot tesz annak módosítására.
- dönt a Tag kizárásáról

Az Egyesület legfőbb tisztségviselője az Egyesület elnöke. Az Elnök az Egyesületet önállóan képviseli. Feladata egyebek mellett a Közgyűlés és az Elnökség üléseinek összehívása, levezetése, a harmadik személyekkel való szerződéskötés, az Egyesület gazdasági ügyei alakulásának felügyelete stb.

A Felügyelő Bizottság létrejöttének célja az Egyesület működésének és gazdálkodásának ellenőrzése.

A Felügyelő Bizottság feladata:

- A felügyelő szerv ellenőrzi a közhasznú szervezet működését és gazdálkodását. Ennek során a vezető tisztségviselőktől jelentést, a szervezet munkavállalóitól pedig tájékoztatást vagy felvilágosítást kérhet, továbbá a közhasznú szervezet könyveibe és irataiba betekinthez, azokat megvizsgálhatja.
- A felügyelő szerv tagja a közhasznú szervezet vezető szervének ülésén tanácskozási joggal részt vehet, illetve részt vesz, ha jogszabály vagy a létesítő okirat így rendelkezik.
- A felügyelő szerv köteles az intézkedésre való jogosultságának megfelelően a döntéshozó szervet vagy az ügyvezető szervet tájékoztatni és annak összehívását kezdeményezni, ha arról szerez tudomást, hogy
 - a szervezet működése során olyan jogszabálysértés vagy a szervezet érdekeit egyébként súlyosan sértő esemény (mulasztás) történt, amelynek megszüntetése vagy következményeinek elhárítása, illetve enyhítése az intézkedésre jogosult vezető szerv döntését teszi szükségessé;
 - a vezető tisztségviselők felelősségét megalapozó tény merült fel.
- A döntéshozó szervet vagy az ügyvezető szervet a felügyelő szerv indítványára – annak megtételétől számított harminc napon belül – intézkedés céljából össze kell hívni. E határidő eredménytelen eltelte esetén a döntéshozó szerv és az ügyvezető szerv összehívására a felügyelő szerv is jogosult.
- Ha az arra jogosult szerv a törvényes működés helyreállítása érdekében szükséges intézkedéseket nem teszi meg, a felügyelő szerv köteles haladéktalanul értesíteni a törvényességi ellenőrzést ellátó szervet.

Munkaszervezet:

A Munkaszervezet az Egyesület ügyviteli, adminisztratív szervezete, az Egyesület tevékenységét segítő iroda. Szervezeti felépítése, feladatai, létszáma az egyesület tevékenységeihez igazodóan változhat, amely a Szervezeti és Működési Szabályzatban kerül meghatározásra.

A Munkaszervezet munkáját a hivatal vezetőjeként a Munkaszervezet vezető irányítja. A Munkaszervezet vezető nem vezető tisztségviselő, nem ügyintéző és képviselői szerv, hanem az egyesület alkalmazottja, kiválasztásáról az Elnökség gondoskodik. A Munkaszervezet vezetői tisztséget az Egyesület tagja illetve külső személy is elláthat.

A Munkaszervezet vezető feladatai:

- gondoskodik a Munkaszervezet vezetéséről;
- gyakorolja a munkáltatói jogokat a Munkaszervezet dolgozói vonatkozásában;
- eljár és dönt a Közgyűlés és az Elnökség által hatáskörébe utalt ügyekben;
- gondoskodik az Egyesület nyilvántartásainak vezetéséről;
- gondoskodik az Egyesület Szervezeti és Működési Szabályzatot (SZMSZ) elkészítéséről, javaslatot tesz annak módosítására.
- az Elnök, illetve az Alelnök akadályoztatása esetén a bankszámla felett az erre meghatalmazott tisztségviselővel, együttesen rendelkezhet.

A Vidékfejlesztési Programban definiált HACs feladatok ebbe – az Alapszabály és egyéb szabályzatok alapján szabályozott – működési rendszerbe kerülnek integrálásra azzal együtt, hogy az Egyesület a jövőben nem kizárólag a LEADER program lebonyolításával, hanem más pályázatok megvalósításával is kíván foglalkozni. A HACs feladatok ellátása során a HFS-sel kapcsolatos döntés a Közgyűlés, a

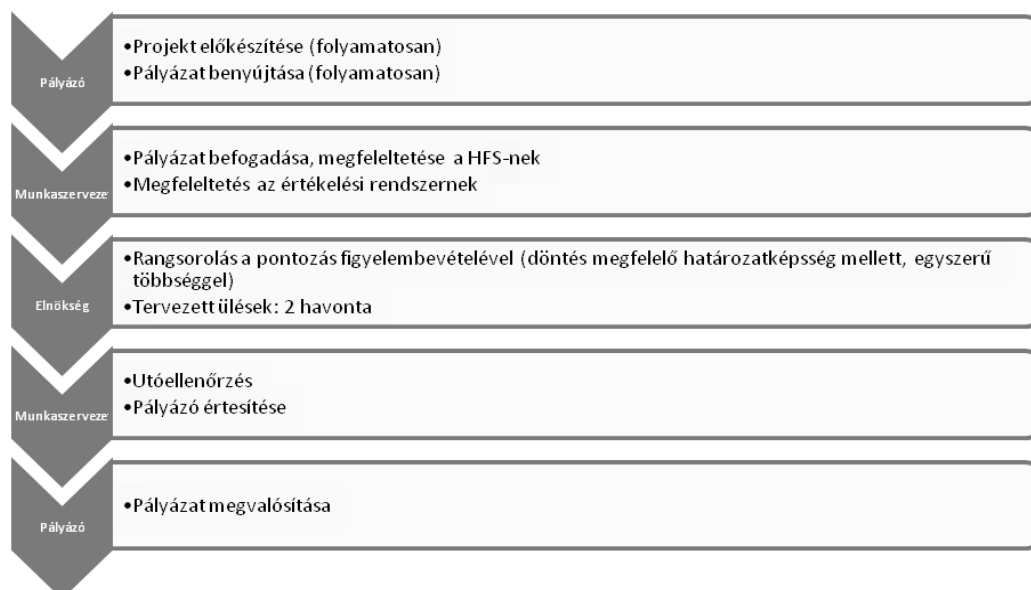
LEADER pályázatokkal kapcsolatos döntés az Elnökség, az adminisztratív- és szakmai jellegű teendők ellátása a Munkaszervezet feladata lesz.

A HACS feladatai:

- A helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási kapacitásainak kiépítése, beleértve a projektirányítási képességeik fejlesztését is,
- a pályázatok kiválasztása során összhang biztosítása a közösségvezérelt helyi fejlesztési stratégiával, e műveleteknek az adott stratégiai és célkitűzések és célértékek eléréséhez való hozzájárulásuk révén,
- a hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozása a pályázatok kiválasztásához, amelyek elkerülik az összeférhetetlenséget, a holtteher vagy helyettesítő hatást, ugyanakkor biztosítják, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50%-át állami vagy önkormányzati költségvetési gazdálkodó szervnek nem minősülő partnerek adják. Írásos kiválasztási eljárás nem folytatható.
- a pályázatok kiválasztása során a kiválasztási kritériumok összeállítása és súlyozása által összhang biztosítása a közösségvezérelt fejlesztési stratégiával, valamint a támogatás szükségességének (a pályázó ennek hiányában nem lenne képes megvalósítani a projektet) mérlegelése, pályázati felhívások vagy folyamatban lévő projektbenyújtási eljárás előkészítése és közzététele, beleértve a kiválasztási kritériumok meghatározását és súlyozását – megfelelő időtartam biztosításával,
- támogatási kérelmek befogadása és értékelése,
- pályázatok kiválasztása és a támogatás összegének rögzítése, továbbá a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a KÜ-hez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából,
- a közösségvezérelt HFS és a támogatott műveletek végrehajtásának monitoringja, és az adott stratégiához kapcsolódó egyedi értékelési tevékenységek – független szereplő általi – végrehajtása

A pályázatok kiválasztásával és a HACS működésével kapcsolatos döntéshozatali folyamatok bemutatása

Az értékelés/kiválasztás folyamatának bemutatása
(folyamatos pályáztatás és szakaszos értékelés mellett)

A Leader HACS a pályázatok kiválasztásával, illetve a működéssel kapcsolatos döntéshozatali folyamatok során figyelembe veszi az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendeletének vonatkozó passzusait a hátrányos megkülönböztetésről és az összeférhetetlenségről.

Ennek megfelelően a Leader HACS biztosítja a hátrányos megkülönböztetéstől mentes és átlátható kiválasztási eljárás és objektív kritériumok kidolgozásának rendszerét a műveletek kiválasztásához, amelyek elkerülik az összeférhetetlenséget, biztosítják, hogy a kiválasztási döntések során a szavazatok legalább 50 %-át állami hatóságnak nem minősülő partnerek adják, és engedélyezik az írásos kiválasztási eljárás alkalmazását.

Továbbá figyelembe veszi a 272/2014. (XI.5.) Kormányrendelet VI. fejezet 39.§-át és az Európai Számvevőszék szabályait az összeférhetetlenségről:

- azok, akik részt vettek a projektek kidolgozásában (tartalmának kialakítása, pályázat elkészítése), nem vehetnek részt az adott felhívásra beérkező pályázatokkal kapcsolatos döntés előkészítésben (a projektek értékelése) és a döntésben (kiválasztás);
- a munkaszervezet csupán segítséget nyújthat a projektek fejlesztése, pályázatok elkészítése során (javasol, tanácsol, információt szolgáltat), de nem dönthet tartalom felett és nem írhatja meg a pályázatot vagy annak részeit;
- bárki, aki érintett egy adott projektben, nyilatkoznia kell erről, és nem vehet részt az értékelésben;
- az értékelésben és a döntéshozásban résztvevő HACS tagok.

Azaz folyamatos feladatunk a források, az eredmények és a teljesítmények mindenre kiterjedő és rendszeres megfigyelése, amely a projektek eredményes, tervszerű és hatékony megvalósítása érdekében történik. De folyamatos az adatgyűjtés, feldolgozás és továbbítás is a döntés(ek) előkészítése érdekében.

A helyi fejlesztési stratégia megvalósítását szolgáló humán erőforrás

Jelenleg három fő munkavállaló látja el a munkaszervezeti feladatokat

A tervezés eredményes végrehajtását, széleskörű társadalmasítását a munkaszervezet koordinációért felelős három tagja végzi az egyesület elnökének és alelnökének irányítása mellett. Az Egyesület megfelelő szakmai tapasztalattal és képzettséggel rendelkező dolgozóiból álló csapata már számos pályázat lebonyolítását végrehajtotta. Jelenleg 1 fő munkaszervezet-vezető, 2 fő térségi menedzser látja el HFS tervezési feladatokat.

Végzettségek:

Munkaszervezet vezető: személyügyi szervező

2009-től részt vesz a Zengő-Duna Stratégiájának kialakításában, a LEADER TK körök eredményes megvalósításában. Kiépített kapcsolatrendszerének köszönhetően ismeri a térség mindhárom szférájának főbb szereplőit. Feladata a társadalmasítási folyamat széles körű kiterjesztése: mélyinterjúk, fórumok, munkacsoportok koordinálása továbbá a jogi felügyelet biztosítása. 14 éves vidékfejlesztési gyakorlattal rendelkezik.

Térségi menedzser 1: műszaki oktató, közoktatás vezető. Feladata a civil és önkormányzati szereplők elérése, a társadalmasítási folyamatba való bevonása, az eredmények kiértékelése, stratégiába illesztése, továbbá a stratégiaalkotással kapcsolatos folyamat adminisztratív teendőinek ellátása. 10 éves vidékfejlesztési gyakorlattal rendelkezik.

Térségi menedzser 2: gazdasági agrármérnök - vidékfejlesztési szakirány, zöldség- gyümölcs feldolgozó szakmérnök. A munkatárs feladata a helyi gazdasági szereplőkkel közös stratégia kialakítása illesztése, a stratégia gazdasági ezen belül mezőgazdasági vonatkozásainak kidolgozása (pl. közösségi együttműködésen alapuló termelés lehetőségének vizsgálata, mezőgazdasági diverzitás elősegítése,

mezőgazdasággal foglalkozó mikro vállalkozások támogatásának előkészítése). 3 éves vidékfejlesztési gyakorlattal rendelkezik.

A működés fizikai feltételeinek bemutatása

Az egyesület megalakulásakor kettő irodát üzemeltetett, Bólyban és Pécsváradon.

A bólyi iroda felszereltsége az egyesület akkreditációjának megfelelő, továbbá a napi működéshez szükséges nyomtató, asztali számítógépek, scanner, telefon rendelkezésre áll az irodában.

A pécsvárad iroda 2009.06.01-től 2011.06.01 –ig működött, takarékosági okokból lett megszüntetve. Az egyesület irodája 1 helyiségből áll, valamint rendelkezésre áll egy tárgyalóterem is a közgyűlések, elnökségi ülések, fórumok, illetve egyéb megbeszélések céljából. Az iroda a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósítása során jelentkező feladatok elvégzése érdekében valamennyi szükséges eszközzel felszerelt, az irodai belépést a beléptető rendszer szabályozza továbbá a napi működéshez szükséges nyomtató, asztali számítógépek, scanner, telefon rendelkezésre áll az irodában.

2. számú melléklet: Táblázatok

2.1 sz. Táblázat: Regisztrált bűncselekmények száma a Zengő-Duna térségben (Forrás: KSH)

Regisztrált bűncselekmények száma (db)					
Település neve/Év	2020	2019	2018	2017	2016
Apátvarasd	0	0	2	1	2
Babarc	8	6	6	5	1
Belvárdgyula	2	5	2	5	0
Berkesd	8	13	8	10	12
Bóly	19	33	24	33	42
Borjád	2	2	4	7	2
Erdősmecske	0	2	4	4	6
Erzsébet	1	0	0	1	3
Fazekasboda	0	0	0	0	0
Geresdlak	8	4	5	6	3
Hásságy	0	2	0	1	2
Hidas	12	16	22	27	24
Kátoly	0	1	2	1	1
Kékesd	0	0	0	2	2
Kisbudmér	1	0	0	0	0
Liptód	0	0	1	0	3
Lovászhetény	4	3	1	11	9
Máriakéménd	4	1	5	2	0
Martonfa	0	1	2	1	3
Mecseknádasd	12	12	11	5	11
Monyoród	0	0	2	0	2
Nagybudmér	1	0	0	2	1
Nagypall	2	1	4	4	3
Óbánya	0	0	0	2	3
Ófalu	0	0	0	1	4
Olasz	5	0	4	2	1

Pécsvárad	23	44	24	38	37
Pereked	5	2	4	4	2
Pócsa	8	4	3	1	4
Szajk	4	5	7	5	13
Szederkény	11	10	18	20	18
Szellő	0	0	0	8	0
Szilágy	1	1	1	7	4
Töttös	7	4	3	3	29
Versend	13	21	15	6	17
Zengővárkony	2	0	2	3	6
ÖSSZESEN	163	193	186	228	270

2.2 sz. Táblázat: Nyilvántartott állás keresők száma a Zengő-Duna térségében (Forrás: KSH)

Nyilvántartott állás keresők száma (fő)

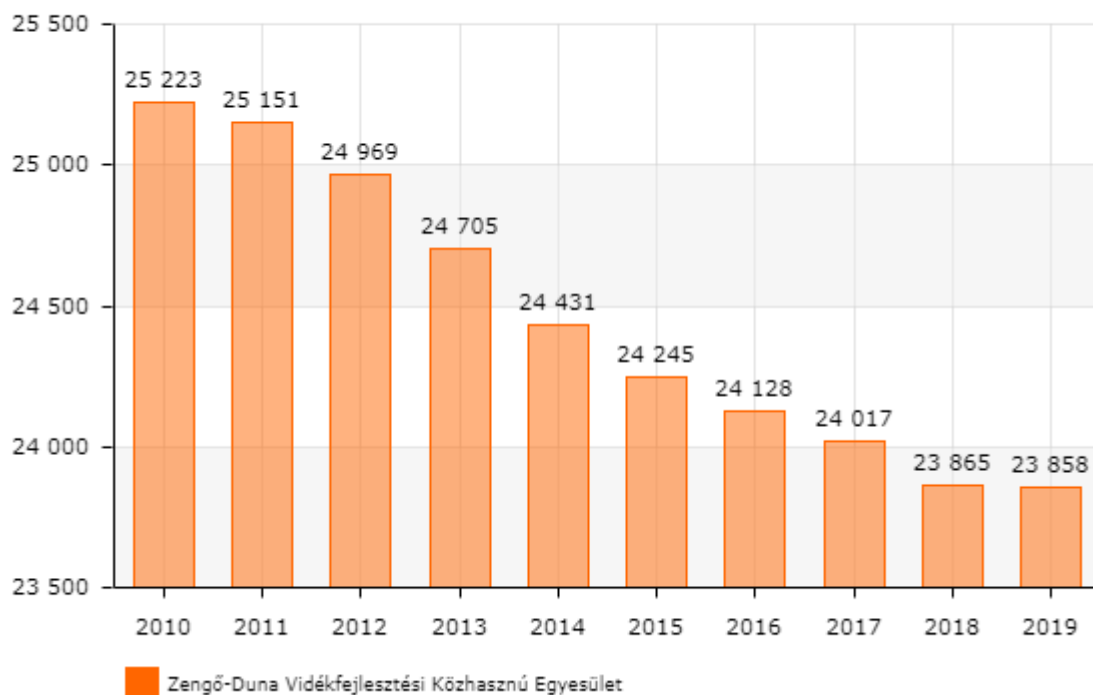
Település/Év	2 021	2 020	2 019	2 018	2 017
Apátvarasd	10	10	5	7	7
Babarc	31	28	32	36	36
Belvárdgyula	20	17	13	4	14
Berkesd	38	35	35	56	40
Bóly	67	56	49	41	47
Borjád	16	11	13	7	10
Erdősmecske	21	19	18	11	12
Erzsébet	11	7	5	7	7
Fazekasboda	7	8	9	6	14
Geresdlak	18	5	13	17	16
Hásságy	3	3	2	5	6
Hidas	61	43	52	65	48
Kátoly	11	11	10	10	10
Kékesd	8	5	6	8	3
Kisbudmér	15	9	8	6	3
Liptód	13	19	14	23	16
Lovászhetény	13	9	14	7	5
Máriakéménd	25	19	17	16	22
Martonfa	8	4	3	8	4
Mecseknádasd	30	26	23	26	24
Monyoród	11	14	13	12	12
Nagybudmér	10	8	13	8	9
Nagypall	21	18	10	13	13
Óbánya	3	1	2	2	2
Ófalu	8	5	3	3	3

Olasz	12	7	14	16	13
Pécsvárad	121	83	94	101	124
Pereked	10	8	5	7	7
Pócsa	8	4	5	11	17
Szajk	21	17	19	15	19
Szederkény	50	39	39	35	45
Szellő	7	3	7	3	8
Szilágy	9	11	10	11	9
Töttös	21	20	16	27	29
Versend	122	125	127	168	120
Zengővárkony	19	13	16	9	13
ÖSSZESEN	879	720	734	807	787

3. számú melléklet: Ábrák, diagramok

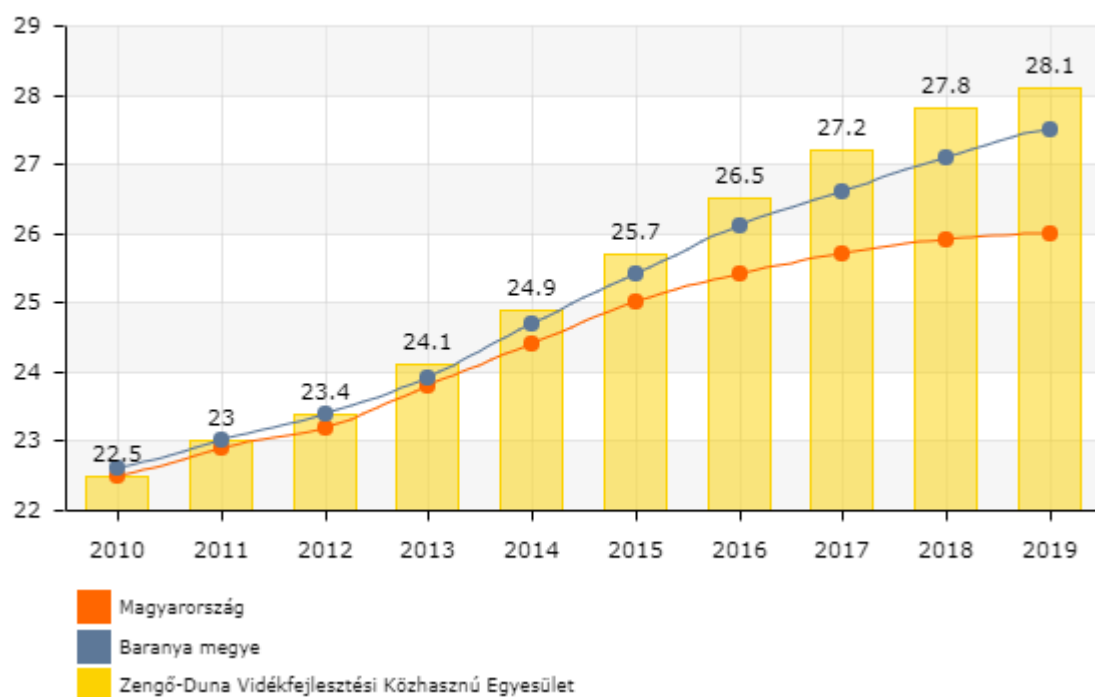
3.1 sz. melléklet: Lakónépesség száma az év végén a Zengő-Duna térségben

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

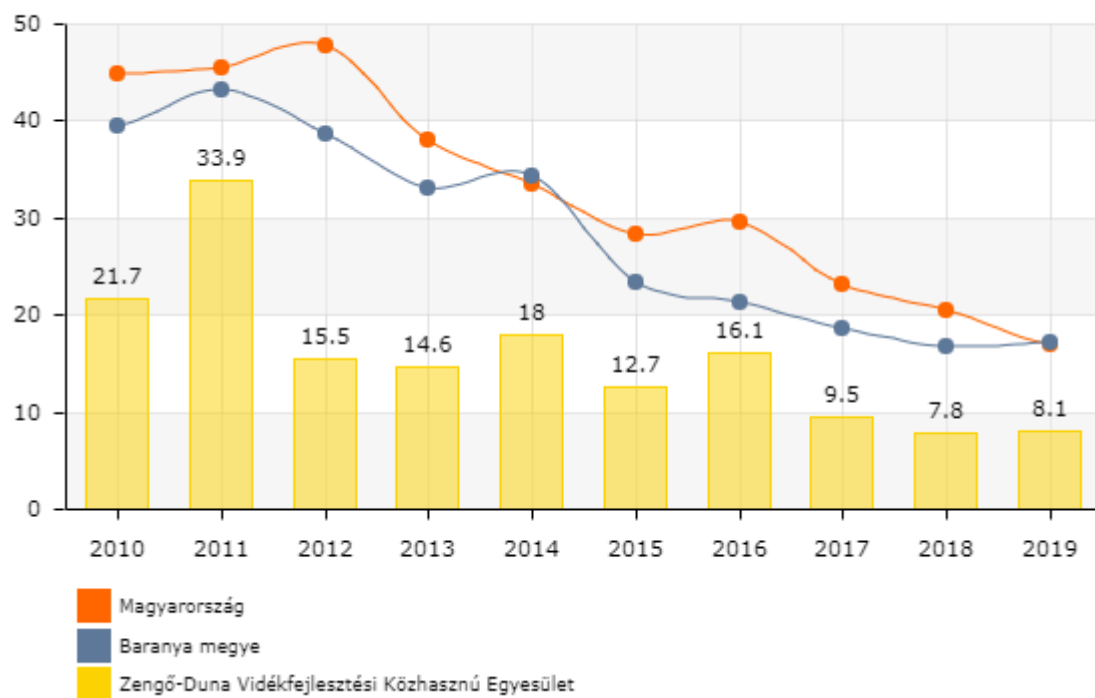
3.2 sz. melléklet: Állandó népességben belül a 60-x évesek aránya (%)

(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

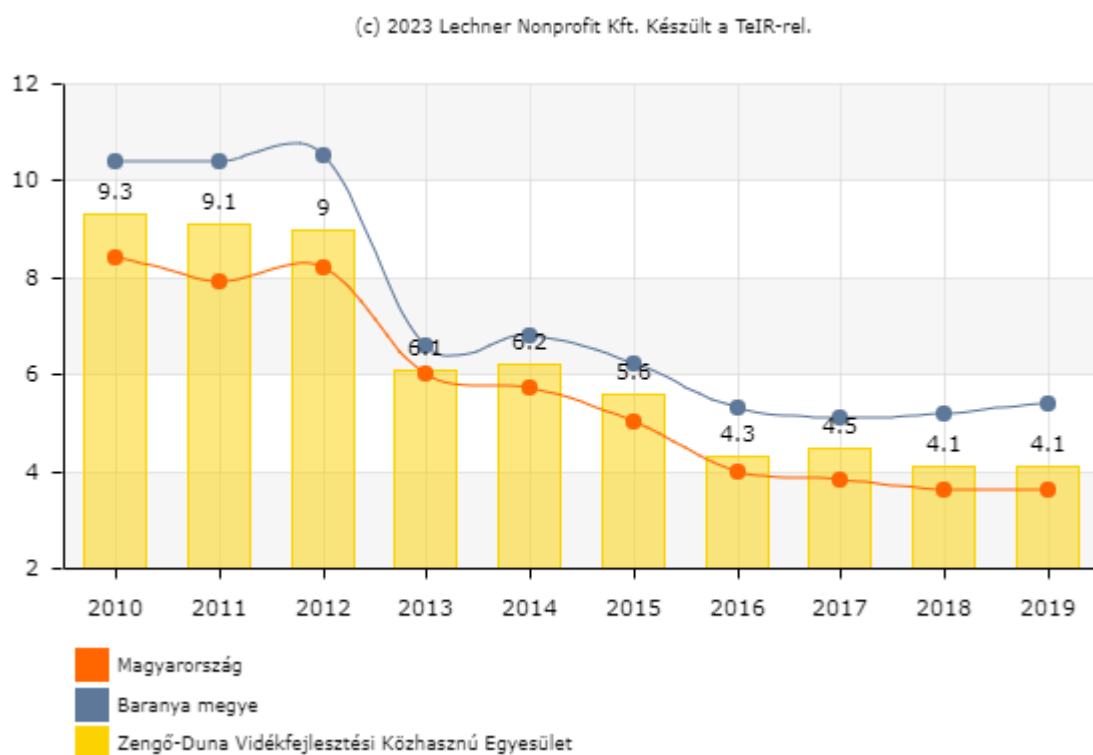

3.3 sz. melléklet: Ezer lakosra jutó regisztrált bűncselekmények száma a Zengő-Duna térségben (db)

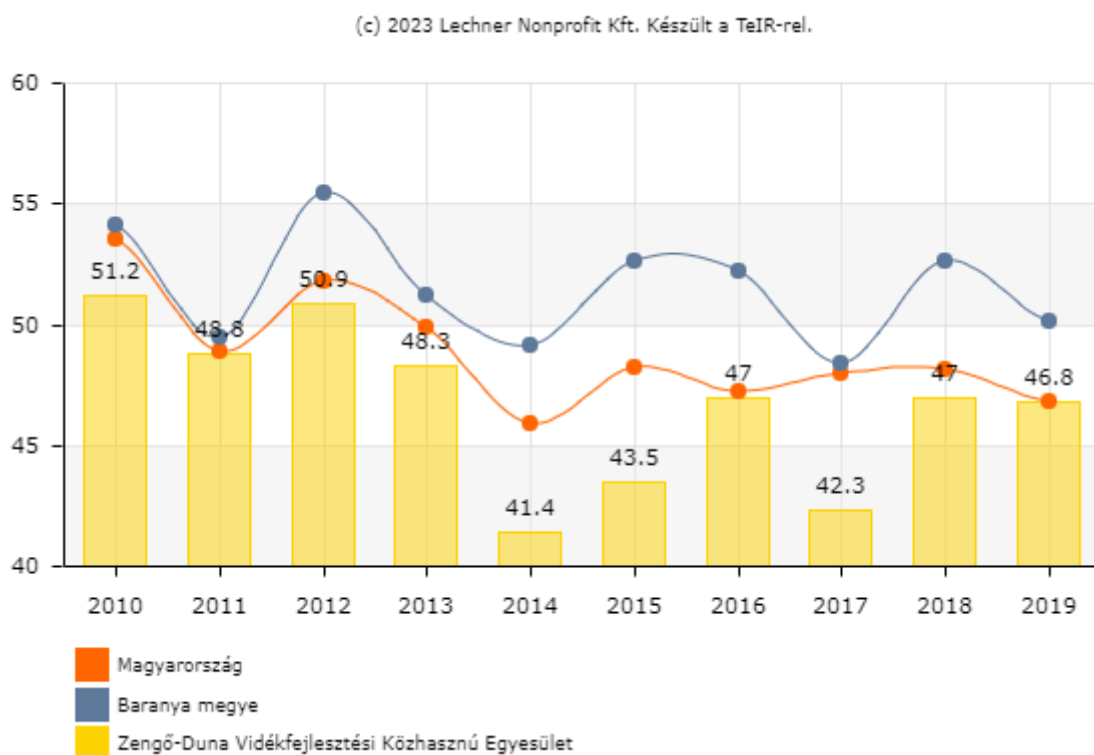
(c) 2023 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

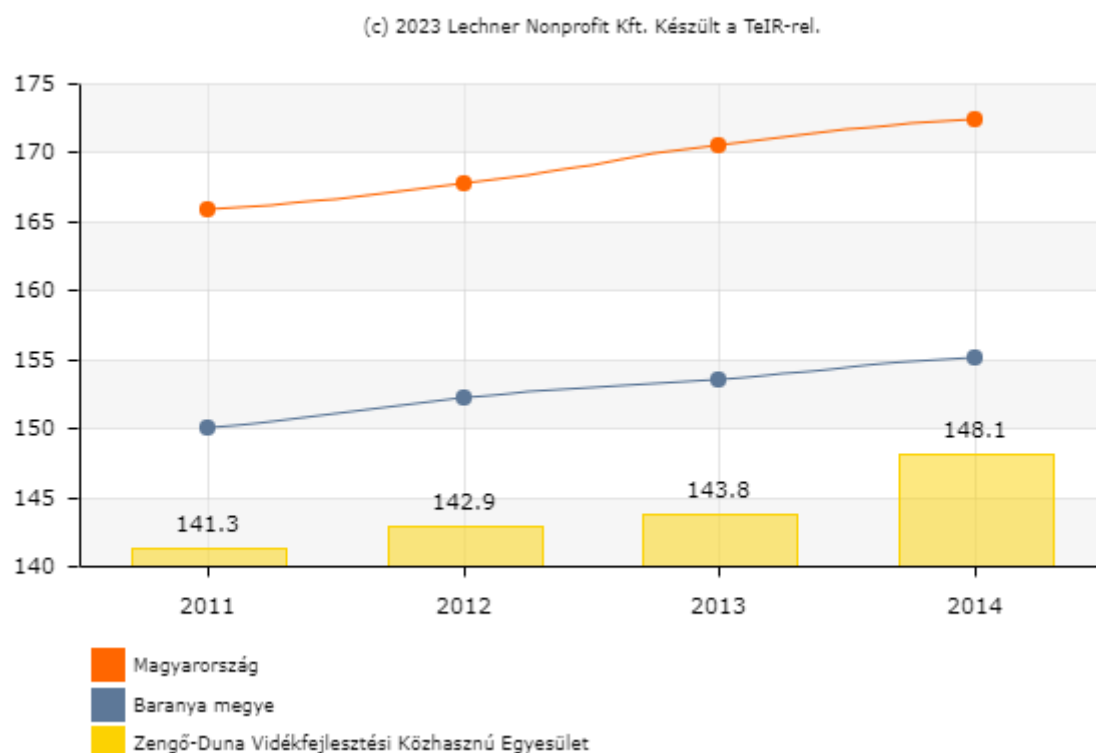
3.4 sz. melléklet: Nyilvántartott álláskeresők a munkaképes korú lakosság százalékában

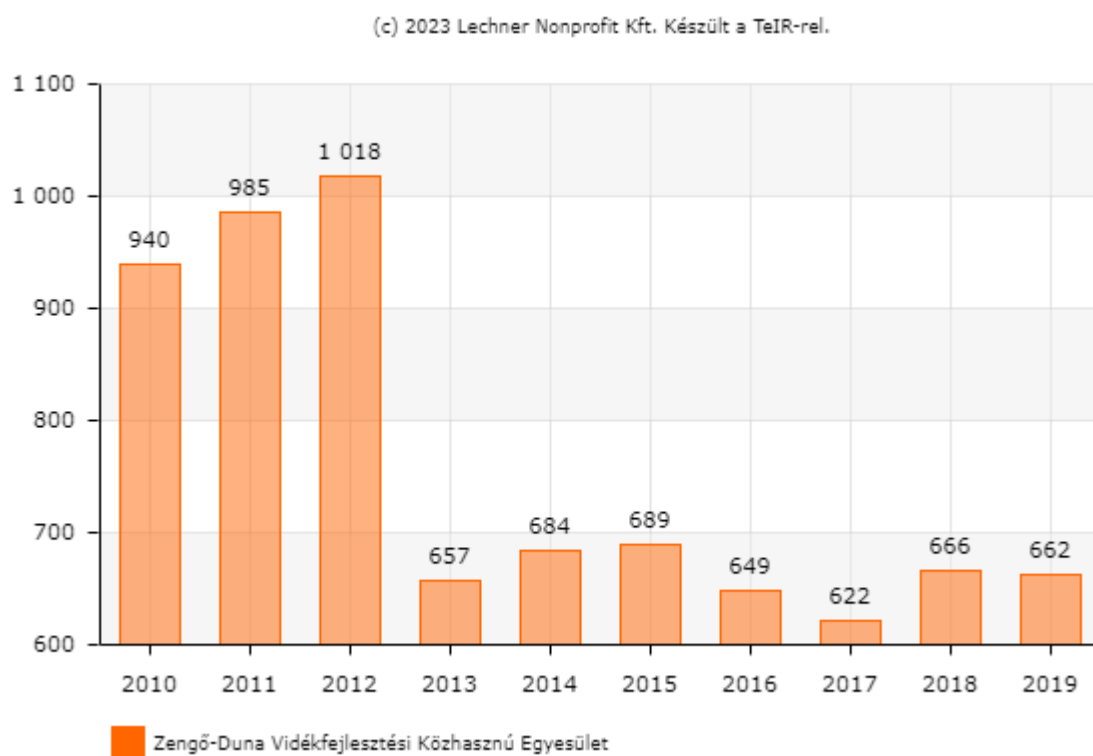
3.5 sz. melléklet: Tartós munkanélküliek (180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek) aránya az összes munkanélküli százalékában a Zengő-Duna térségében

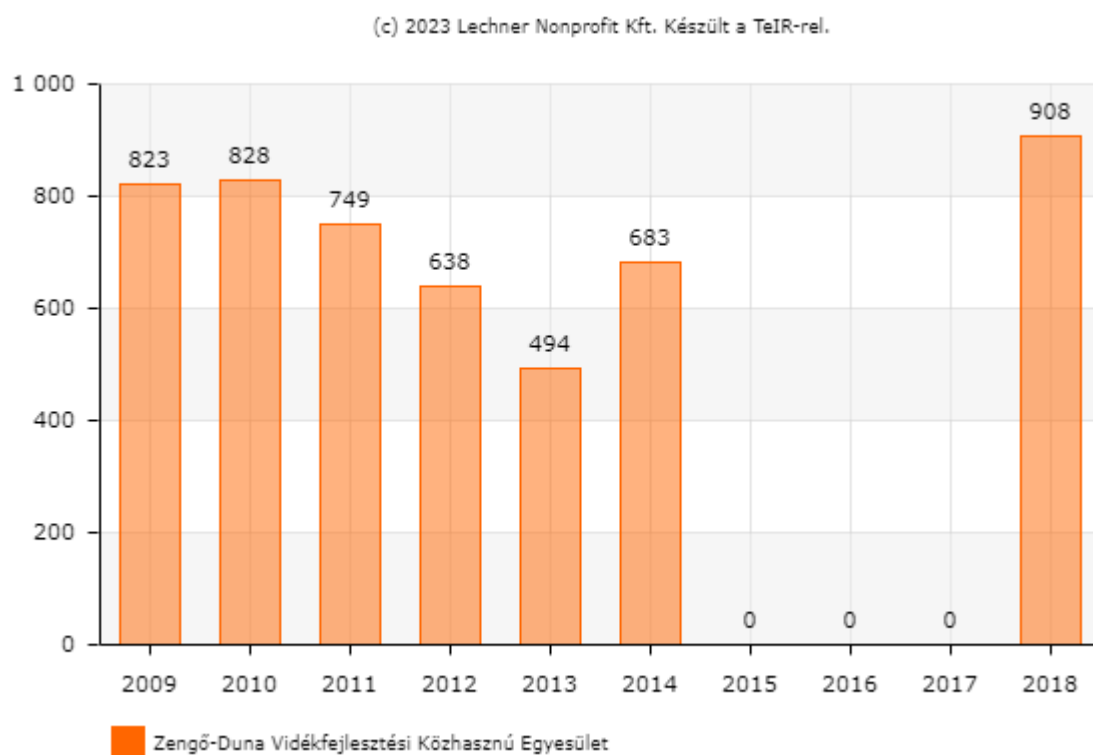
3.6 sz. melléklet: Regisztrált vállalkozások száma, ezer lakosra vetítve (db)

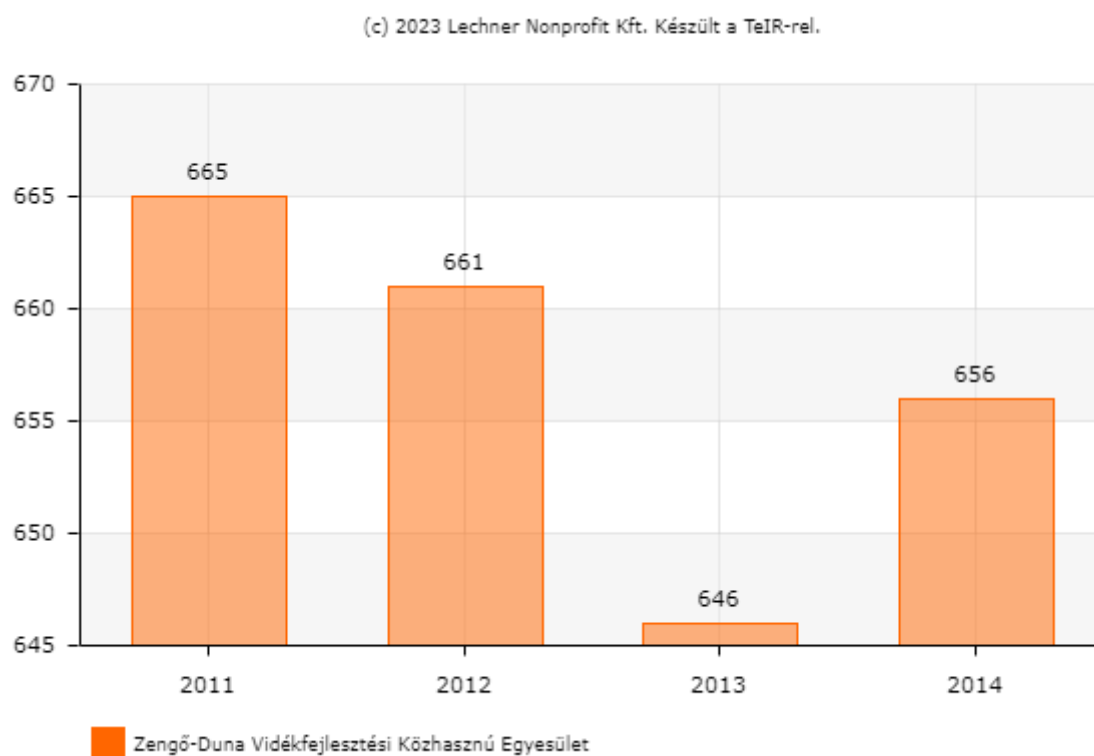
3.7 sz. melléklet: Regisztrált őstermelők száma a Zengő-Duna területén (db)

3.8 sz. melléklet: Működő egyéni vállalkozók száma a Zengő-Duna térségben

3.9 sz. melléklet: Működő társas vállalkozások száma a Zengő-Duna térségben

4. számú melléklet

4.1 A támogatási kérelmek jelenlegi feldolgozottsága, támogatott kérelmek száma (db)

Felhívás címe	Beérkezett támogatási kérelmek	Támogatott	Támogatási jogviszonytól elállt	Visszavont	HACS elutasított	Rangsorolás után elutasított	Támogatási jogviszony megszüntetett
Helyi vállalkozók a fejlődés útján	65	32	8	16	61 7	0	2
Magyarországon engedélyezett háztáji haszonállat tartási körülményeinek javítása	9	6	2	0	1	0	0
Helyi termékek a Zengő-Duna térségében	28	12	8	6	1	0	1
Civilek a Zengő-Duna térségében	40	31	1	6	1	0	1
Rendezvények a Zengő-Duna térségében	21	16	2	2	0	0	1
Közösségi klubok létrehozása	27	20	3	3	0	1	0
"Együtt-egymásért"-program: a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének elősegítése a Zengő-Duna térségében	2	1	1	0	0	0	0
Helyi vállalkozók a fejlődés útján II.	79	63	3	11	2	0	0
Összesen:	271	181	28	44	12	1	5

4.2 Beérkezett támogatási kérelmek (db):

Felhívás címe	Beérkezett támogatási kérelmek
Helyi vállalkozók a fejlődés útján	65
Magyarországon engedélyezett háztáji haszonállat tartási körülményeinek javítása	9
Helyi termékek a Zengő-Duna térségében	28
Civilek a Zengő-Duna térségében	40
Rendezvények a Zengő-Duna térségében	21
Közösségi klubok létrehozása	27
"Együtt-egymásért"-program: a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének elősegítése a Zengő-Duna térségében	2
Helyi vállalkozók a fejlődés útján II.	79
Összesen:	271

4.3 Lekötött források (Ft)

Felhívás címe	Lekötött források	Allokált forrás
Helyi vállalkozók a fejlődés útján	137 674 554 Ft	121 807 655 Ft
Magyarországon engedélyezett háztáji haszonállat tartási körülményeinek javítása	16 713 144 Ft	13 927 620 Ft
Helyi termékek a Zengő-Duna térségében	39 394 921 Ft	35 552 438 Ft
Civilek a Zengő-Duna térségében	28 373 529 Ft	25 510 064 Ft
Rendezvények a Zengő-Duna térségében	8 345 721 Ft	7 426 986 Ft
Közösségi klubok létrehozása	88 311 628 Ft	73 593 024 Ft
"Együtt-egymásért"-program: a hátrányos helyzetűek esélyegyenlőségének elősegítése a Zengő-Duna térségében	1 986 450 Ft	1 986 450 Ft
Helyi vállalkozók a fejlődés útján II.	275 431 645 Ft	255 135 101 Ft
Összesen:	596 231 592 Ft	534 939 338 Ft

5. számú melléklet- A térség lakosságszám szerinti településcsoportjai

Településtípus	Települések lakosságszáma	Települések neve
Aprófalu	101-500 fő közötti	Apátvarasd, Belvárdgyula, Borjád, Erdősmecske, Erzsébet, Fazekasboda, Hásságy, Kátoly, Kékesd, Kisbudmér, Liptód, Lovászhetény, Martonfa, Monyoród, Nagybudmér, Nagypall, Óbánya, Ófalu, Pereked, Pócsa, Szellő, Szilágy, Zengővárkony
Kisfalu	501-1000 fő közötti	Babarc, Berkesd, Geresdlak, Máriakéménd, Olasz, Szajk, Töttös, Versend
Középfalu	1001-2000 fő közötti	Mecseknádasd, Szederkény
Nagyfalu	2001-3000 fő közötti	Hidas
Kisváros	3001 fő feletti	Bóly, Pécsvárad

6. számú melléklet-„Zengő-Duna” Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület illetékességi területe

7. számú melléklet: SWOT analízis

ERŐSSÉGEK 1.Fejlett szőlő-bor és gasztronómiai kultúra 2.Mezőgazdasági hagyományok, jó termőföldek a Bólyi járásban 3. Több célra hasznosítható termálvíz a térségben 4.Jelentős civil aktivitás, élő népi hagyományok 5.Magas hozzáadott értékkel készülő kézműves termékek 6.Kedvező földrajzi fekvés: megyeszékhely jó megközelíthetősége, M6-M60 autópálya közelsége	LEHETŐSÉGEK 1.Helyi termékek, bio-termékek feldolgozásának növekedése, új piacok elérése, együttműködések ösztönzése 2.Vállalkozások növekedésének segítése (munkahelyteremtés és megtartás) 3.Civil szervezetek munkájának támogatása 4.Fiatalok helyben tartása, identitástudatuk erősítése 5.Helyi társadalom hátrányos helyzetű csoportjainak integrálása 6.Megújuló energia hasznosításával a környezettudatosság növelése
GYENGESÉGEK 1.A térség több pontján fejletlen gazdasági szféra, csökkenő vállalkozói aktivitás, tőkehiány 2.Turisztikai attrakciók hiánya, nincs összehangolt idegenforgalmi programkínálat, térség és település marketing 3.Települések népességmegtartó ereje csökken: szakképzett munkaerő elvándorol 4.Hátrányos helyzetű csoportok részaránya növekszik: fokozódó szociális és morális nehézségek, mélyülő szegénység, alacsony életszínvonal, kedvezőtlen jövedelmi helyzet 5.Települések közötti közlekedési kapcsolatok gyengék: szétaprózott településstruktúra, sok zsáktelepülés, rossz állapotú közutak 6.Nemzetközi kapcsolatok hiánya dél felé	VESZÉLYEK 1.Szűk spektrumú üzleti tevékenység által okozott kiszolgáltatottság (nagykereskedelmi tevékenység, integráció, együttműködés gyengesége vagy hiánya.) 2.Helyi termékek minőségi megfeleltetése és az értékesítési lehetőségek bizonytalansága 3.Képzett lakosság elvándorlása, öregedő népesség 4.Társadalmi, jövedelmi különbségek fokozódása, leszakadó rétegek növekedése, mélyülő szociális válság 5.Együttműködést, partnerséget, közös cselekvést övező rossz beidegződések 6.Az illegális hulladék-elhelyezés növekedése

